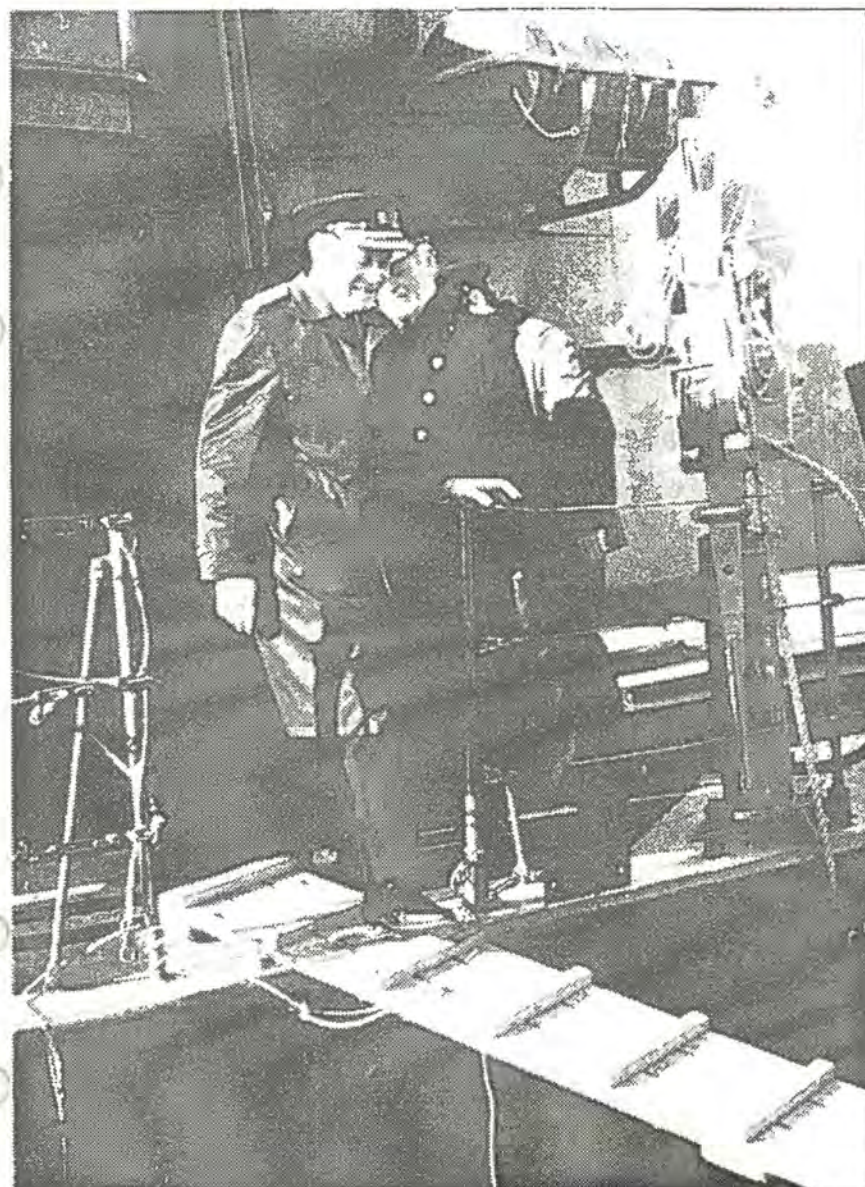




Nr. 10/75
14 MAR 75

SØVÆRNS- ORIENTERING

Admiralen på oplagt
bevogtningsfartøj



Kontaktmøde på Flådestation Korsør

Flådestation Korsør holdt det årlige kontaktmøde den 25. februar med deltagelse af repræsentanter for kommunen og de mange interesse-kredse, man samarbejder med. Samme dag besøgte chefen for Søværnets operative Kommando flådestationen.

Kontreadmiral H.M.Petersen fik først en orientering om flådestationen og marinedistriktets virksomhed samt om Marinehjemmeværnet og Kvindeligt Marinekorps. Der var derefter rundvisning, bl.a. blev signalstation, meldcentral, minekomponentværksted, elektronikværksted og sømineværksted besig-

tiget. Senere var der sejlads til Omø med Y 377 og besøg på kystudkigsstationen og Minedepot Egø.

Efter rundvisningen deltog admiralen i kontaktmødet, hvor han gav en bred orientering med særlig vægt på farvandsovervågningen, der har større og større betydning. I de senere år har der således været et stadigt stigende antal passager gennem danske bælter og sunde. (FLS KOR)

Vurdering af flystyrker og raketter

I forbindelse med et forslag til besvarelse af spørgsmål stillet af Forsvarsudvalget har Forsvarskommandoen behandlet anvendelsen af offensive fly og raketter.

Da strategiske operationer kun kan tænkes udført af store nationer, omfatter følgende uddrag af vurderingen kun taktiske operationer, hvorved forstås angreb mod modstanderen i selve kampzonen og militære mål i det bagved liggende område til direkte eller indirekte støtte for hæren, søværnet eller flyvevåbnet.

Taktiske luftoperationer har hidtil hovedsageligt været gennemført med:

- Rekognosceringsfly, som visuelt og/eller ved hjælp af foto søger at klarlægge mål, og med
- Jagerbomberfly, der med konventionelle våben, såsom kanoner, bomber, styrede og ustyrede samt målsøgende raketter har angrebet modstanderens bevægelige og ubevægelige mål i kampområdet og dettes bagland. Ved alle de nævnte våben har visuel observation - længere eller kort - været nødvendig for identifikation og våbenanvendelse. Nyere flytyper besidder evner til at finde og ødelægge mål under alle vejr- og lysforhold.

Til supplerung af jagerbomberfly er der efter 2. verdenskrig udviklet forskellige raketter - især af USA, Frankrig og Sovjetunionen - med en rækkevidde op til ca. 600 km, som affyres mod et konstateret mål, hvis geografiske placering er nøje udregnet. Egentlig styring efter affyring er ikke mulig, og disse våben besidder endnu ikke en sådan præcision, at anvendelse med kun konventionel ladning giver fornøden sikkerhed for ødelæggelse. Hertil kommer nødvendigheden af forudgående erkendelse af målet, ligesom anvendelse mod bevægelige mål ikke er mulig. En undtagelse udgør dog en modstanders mål på søen, hvor den lettere erkendelse og identifikation af målet og den derpå følgende "målfatning" og "målfølging" gør anvendelse af

raketter formålstjenlig. I modsætning til forholdene til lands kan man her, da målet er den eneste faste genstand i området, opfange målet bl.a. ved hjælp af radar og derefter lade rakettens egne automatiske styresystemer dirigere sig selv i mål.

Der har i Warszawapagtens våbenarsenal siden 1950'erne eksisteret egne overflade-til-overflade raketter (Styx), og udviklingen i NATO-landene har igennem den sidste halve snes år ført til frembringelse af teknisk højt udviklede raketsystemer til anvendelse mod sømål. På land er udviklingen foreløbigt begrænset til korttrækkende (op til 3000 m) panserværnsraketers anvendelse fra køretøj og helikoptere - og der kræves som nævnt visuel observation af målet.

Det bemærkes, at de som sømålsmissiler udviklede våbensystemer er meget kostbare.

Erfaringerne fra Mellemøstkrigen i 1973 viser, at flyene er blevet mere sårbare på grund af den stedfundne udvikling af luftforsvarsraketter, specielt de varmesøgende raketter. Effektiv støtte i kampområde og indsættelse mod bagområdet vil kræve endnu mere omhyggelig planlægning og anvendelse af avancerede missiler og bomber samt varmeafgivende og elektroniske modforholdsregler eller angreb i meget lav højde.

Med hensyn til jord-til-jord raketter udover de korttrækkende panserværnsraketter er erfaringerne fra sidste Mellemøstkrig meget sparsomme. Der foreligger således kun oplysninger, der indicerer, at Syrien ved én lejlighed har affyret et antal russisk fremstillede raketter med konventionel ladning og rækkevidde på ca. 65 km. Ingen af raketterne forvoldte skade på de mål, der må antages at have været udpeget.

Sammenfattende kan det kort vurderes, at bortset fra korttrækkende panserværnsraketter og raketter mod sømål, der i dag har en rækkevidde på op mod 100 km, eksisterer der ikke jord-til-jord raketter, som med konventionel ladning vil kunne erstatte taktiske jagerbomberfly. (MST)

Gummibåde til DAPHNE-klassen

Søværnets operative Kommando har anbefalet et forslag fra ældste skibschef i DAPHNE-klassen om udrustning af bevogtningsfartøjerne med en 8-mands gummibåd med 40 HK påhængsmotor, hvorved mulighederne for overførsel af bordinghold og materiel forøges væsentligt.

Søværnets Materielkommando har skønnet det materielmæssigt forsvareligt, at DAPHNE-klassen får en større gummibåd, selvom det vil være nødvendigt at foretage visse forandringer af installationerne om bord, og den løbende ved-

ligeholdelse af den større båd vil være mere omfattende end for den tidligere type.

Ved inspektioner i bevogtningsfartøjer er Marinestaben gentagne gange blevet opmærksom på de fordele, der vil være med en udskiftning til 8-mands gummiåb med kraftigere motor, navnlig under ugunstige vejrforhold. Marinestaben kan derfor også anbefale forslaget. (MST)

Canada opgiver enheds-værnet

I henhold til canadiske og amerikanske pressemeddelelser opgiver Canada nu enhedsværns-strukturen og vender tilbage til den oprindelige tre-værns organisation med en separat værnskommando for hvert værn. Samtidig genindfører flåden sine oprindelige gradsbetegnelser for flådens personel, men der synes ikke at foreligge øjeblikkelige planer om separate uniformer. Der er dog allerede anlagt uniformsmærker m.v. visende værnstilhørsforholdet. Værnscheferne vil få rang af viceadmiral for flådens vedkommende og general-løjtnant for hærens og flyvevåbnets vedkommende.

Sammenlægningen af de tre værn i Canada til et enheds-værn indledtes i 1964 og vakte stor opmærksomhed over hele verden samt en storm af forbitrelse i hjemlandet, bl.a. resulterende i protestafgang eller tvungen afgang af adskillige admiraler i flåden og generaler i flyvevåbnet. I modsætning hertil angives den nu skete tilbagevenden til tre-værns-strukturen at være foregået under fuld medvirken af og støtte fra top-folkene inden for det canadiske forsvar.

Mange af trækkene i det canadiske eksperiment, som det altså tog 10 år at erkende var en fiasko, blev taget fra den "functional forces" typeorganisation, hvormed den tidligere amerikanske forsvarsminister Robert McNamara og hans civile "whiz kids" forsøgte at lede det amerikanske forsvar henimod en sammensmeltning af værnene, men som Vietnam-engagementet satte en stopper for.

Air Vice Marshal R.A. Cameron citeres for i 1973 at have opsummeret de indtil da i Canada indhøstede erfaringer med de tankevækkende ord:

"Don't unify - unless you're desperate for confusion".

(MST)

Vitus Berings skib fundet ?

En geolog fra Moskva, Otto Schmidt, har på Bering-øen ud for kysten af Kamtjatka fundet rester af dækshuset fra et skib, som han mener kan være

Vitus Berings skib ST. PETRUS.

Bering sejlede i 1740 med sin ekspedition ud fra Okhotsk med to små skibe ST. PETRUS og ST. PAULUS. Under stærk storm drev skibene ind på den nuværende Bering-ø, hvor Vitus Bering og de fleste besætningsmedlemmer fra skibene omkom af skørbug i 1741.

Fundet er undersøgt af eksperter fra det sovjetiske videnskabsakademis afdeling i Jakutsk, og magister Jurij Motjanov herfra siger, at det sandsynligvis virkelig er Berings skib. Trækonstruktionen ligger ret nær de bevarede rester af de hytter, søfolkene overvintrede i, og de aflejringer, der dækker hustomterne, er af samme tykkelse som de, der har begravet skibsvraget. Deres alder anslås til mellem 200 og 250 år. Søm og træ skal nu undersøges med kulstofmetoden og spektralanalyse, for at man kan få fastslået fundets faktiske alder.

Vitus Bering var født i Horsens 1681. Som ung gik han til søs og mødte på et togt den norskfødte russiske admiral Cornelius Cruys, der fik ham til at indtræde i den russiske marine som underløjtnant. Her blev han hurtigt forfremmet og gjort til ekspeditionschef for en række opdagelsesrejser. Hans fremsynethed og utrættelige energi har sikret ham en plads blandt verdens store søfarere.

(MST)

Indland kort

Den svenske konge ankommer med jageren GASTRIKLAND, når han besøger Danmark i dagene 10.-12. april. Skibet eskorteres af minelæggeren ALVSBORG, patruljebåden JAGAREN og fem torpedobåde. Afsejlingen sker fra Karlskrona den 9. april.

Torpedobådsseskadren har fremstillet en brochure med oplysninger om torpedobåde, den mobile base og tankfartøjer af FAXE-klassen. Den udleveres til alt nyt personel ved eskadren og giver udmærket orientering om vagt, påklædning, frihed og fritidsbeskæftigelser.

Chefen for Søværnet har givet Søværnets Idrætskomite tilladelse til at holde specialkursus i jollesejlad med deltagelse af personel fra alle tre værn. Det finder sted i perioden 12.-16. maj, og søværnet stiller instruktører til rådighed.

Ministeriet for Grønland meddelte den 3. februar, at Slædepatruljen SIRIUS indtil 1. august må drive jagt og fiskeri efter de hidtil gældende

regler. Chefen for Søværnet understreger, at isbjørne fortsat er totalfredet. Slædepatruljen har ikke siden indførelse af fredningen haft tilladelse til at jage dem, så de fremkomne protester er ubegrundede.

Forsvarets Lægekorps holdt 3.-5. februar en øvelse på Søværnets Eksercerskole, hvor kælderen under infirmeriet var indrettet til feltlazaret. Der medvirkede bl.a. personel fra Hærens Sanitetskompagni i Høvelte og værnepligtige fra eksercerskolen.

Udland kort

Afleveringen af den første af 10 amerikanske ubåde af TRIDENT-klassen, der skulle finde sted i 1977, må udskydes til 1979. Den sidste afleveres først i 1985 - tre år forsinket. Årsagen er dels økonomiske, dels værftsproblemer.

Et skibsværft i Tokio har afleveret destroyeren HIEI til den japanske flåde. Data: 4.700 t, længde 153 m, bredde 17,5 m, dybgående 5,7, to turbinmaskiner, 32 knob. Skibet har helikopterplatform og hangar til tre helikoptere.

Den norske Værnepliktige Sjøofficerers Forening har fejret sin 80 årsdag med bl.a. samtlige formænd for Norges militære foreninger som gæster. Foreningen mener, at den er Nordens ældste reserveofficersforening.

En britisk minestryger har afvist en sovjetisk trawler, der passerede 250 m fra en olieplatform i Nordsøen. Trawleren var én af et dusin, der havde ankret i en kreds omkring feltet. Ved en tidligere lejlighed har den britiske regering protesteret og krævet, at det ikke gentager sig.

Den amerikanske flåde er begyndt at udskifte identitetskort for alt personel. De ligner forgængerne, men fingeraftryk er udskiftet med et Genevekonventions kodenummer svarende til rang. Det vil vare 18 måneder, før alle har fået det nye kort.

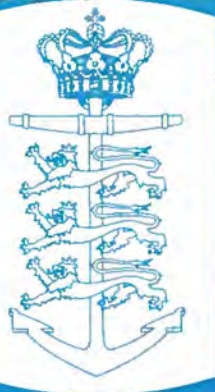
Den italienske flåde har fra hydrofoilbåden P420 SPADA foretaget en række forsøg med OTOMAT-missiler for at undersøge, om de kunne benyttes i hydrofoilbåde under høj fart. Resultaterne betegnes som tilfredsstillende.

En værkfører på Karlskronaværftet har fået patent på en krydsning mellem en ubåd og en torpedobåd, der kan sænkes under vandet for at beskytte sig mod radar- og flyvirksomhed. Den kan udrustes med miner eller missiler. Værftet har betalt for en arbejdende model.

Kina har nu mindst 70 hydrofoilbåde af HUCHWAN-klassen. Data: 38 t, 21,5 m lang, 4,11 m bred, dybdegang 0,8 m. De er udrustet med torpedoer, maskinkanoner og dybdebomber. Fart 50 knob. Det forlyder, at Kina har overdraget nogle af dem til den albanske flåde.

Den vesttyske flådes 7 kommende fregatter skal bygges i et andet EF-land, formentlig England, Holland eller Italien. Specifikationerne kendes endnu ikke, men det er givet, at både tekniske, økonomiske og politiske forhold vil spille en rolle for valget af værft.


Thøstrup



SØVÆRNS- ORIENTERING



Museet i Stenstrup med minder fra linjeskibet

Oddendagen på Sjællands Odde

Den 22. marts var det mindedagen på Sjællands Odde for den ensomme og hårdnakkede kamp i 1808 mellem det danske linjeskib PRINDS CHRISTIAN FREDERIK og den tredobbelte britiske overmagt bestående af linjeskibene STATELY og NASSAU samt tre britiske fregatter, en kamp der endte med, at PRINDS CHRISTIAN FREDERIK som et brændende og sønderskudt vrak gik på grund lige syd for den nuværende Odden havn ca. 300 meter fra land.

Selv om disse dramatiske begivenheder er gået i glemmebogen næsten overalt, lever mindet om denne kamp dog stadig på Sjællands Odde, og da søværnet oprettede en artilleriskole på spidsen af Odden i 1952, var det fra det daværende Søartilleris side et ønske, at den nye skole skulle hedde PRINDS



Mindestenen på BRINKENUD

CHRISTIAN FREDERIK-skolen til minde om skibets indsats, men dette fandt ikke tilslutning hos afgørende myndighed. Skolen skulle opkaldes efter et lokalt stednavn, og i praksis kunne "Gniben" eller "Sjællands Odde" anvendes. Sidstnævnte blev valgt, fordi det også indgår i betegnelsen for kampen den 22. marts 1808.

Søartilleriet fik en del af sit ønske opfyldt, idet skolens forskellige bygninger, efterhånden som de blev rejst, blev opkaldt efter besætningsmedlemmer, der i særlig grad havde udmærket sig i kampen. Status i dag er den, at de 11 bygninger, Marinestationen består af, bærer navne af officerer eller gaster fra PRINDS CHRISTIAN FREDERIK. Hovedbygningen, eller som denne bygning retteligt hedder: Centerbygningen, er opkaldt efter linjeskibets chef kommandørkaptajn C.W.Jessen.

Den kendteste officer om bord var vel nok premierløjtnant Peter Willemoes, helten fra Kongedybet i slaget på Københavns Rhed den 2. april 1801. Marinestationens administrationscenter er blevet opkaldt efter ham, og centrets foyer er blevet indrettet til minde om kampen og om søhelten med et billede af Peter Willemoes, med nogle af hans kadettegninger, en reproduktion af linjeskibet, samt flere datidige kobberstik fra kampen samt med,

hvad der fandtes på Marinestationen af kanonkugler, nagler etc. fra linjeskibet.

Men ikke kun på Marinestationen bevares der minder fra kampen. I Odden havn ligger på en af græsskråningerne ned mod havnepladsen et i 1974 opfisket fregatanker, som af eksperter fra Nationalmuseet er blevet fastslået at have hørt til en af de britiske fregatter, der efter kampen ankrede i nærheden af det brændende danske linjeskib.

I 1933 på 125-årsdagen for kampen rejste en kreds af Oddenboere i samarbejde med Søe-Lieutenant-Selskabet en mindesten på brinken ud for det sted, hvor PRINDS CHRISTIAN FREDERIK ca. 300 meter fra land blev sat på grund for ikke at falde i fjendens hænder.

8 kilometer inde på landtangen kommer man til den lille rødkalkede Odden Kirke, på hvis kirkegård krigergraven for de faldne under kampen findes. På krigergraven står to mindestene, den oprindelige med N.F.S.Grundtvigs magtfulde digt: "De Snækker mødtes i Kvæld på Hav og Luften begyndte at gløde", samt ved siden af mindesøjlen Søe-Lieutenant-Selskabets mindesten. Stenen blev på hundredårsdagen for Peter Willemoes' fødsel opstillet i 1883 for løjtnanterne Willemoes, Dahlerup og Soland. Krigergraven vedligeholdes af Søe-Lieutenant-Selskabet, og den årlige kransenedlægning foretages af chefen for marinestationen samt af formanden for selskabet.

Inde i Odden kirke er der i hovedskibet ophængt en model af linjeskibet. Modellen er udlånt af Museumsmagasinet i Bohlendachhuset.

En fjerde lokalitet, hvor man kan finde minder fra kampen, er i det lille idylliske Egnsmuseum i landsbyen Stenstrup et par kilometer syd for Lumsåsen ved roden af Sjællands Odde. I museets lille gård, der dannes af de tre gulkalkede længer, står nogle kanoner samt kugler opstillet. Tingene stammer fra linjeskibet. Inde i selve museet er det fornemste minde en skibskiste, der siges at have tilhørt Peter Willemoes.

Men også i private hjem findes der minder fra den tid. På gården Dalhøjgård i landsbyen Yderby findes en tobakskrukke og et pibestativ udskåret af ilanddrevet egetræ fra linjeskibet.

Den 22. marts højtideligholdes traditionsmæssigt i overværelse af chefen for søværnet med en mindegudstjeneste i Odden kirke og kransenedlægning på krigergraven med påfølgende kontaktarrangement på Marinestation Sjællands Odde for de 125 indbudte gæster, herunder Oddenboere, der har tilknytning til Marinestationen.

(MAS ODD)



Søværnets 2. ITV-seminar

Søværnets 2. ITV-seminar blev holdt den 12.-13. marts på Søværnets Eksercerskole. Der deltog repræsentanter for Søværnets Officerssskole, Sergent- og Reserveofficerssskolen, Taktikskolen, Våbenskolen og Teknikskolen, der alle har ITV-anlæg til rådighed for undervisningen. Desuden deltog repræsentanter for hæren, flyvevåbnet, Militærpsykologisk Tjeneste og Hærens Materielkommando, der har fået pålagt størstebrugeransvar for alt ITV-materiel til undervisningsbrug i forsvaret.

Formålet med seminaret var at formulere status for ITV i søværnet, at se fremstillede ITV-programmer med henblik på diskussion, at drøfte væsentlige problemer i forbindelse med produktion og anvendelse i søværnet og at fastsætte mål for arbejdet med ITV i søværnet indtil 1. april næste år.

Der blev udvekslet erfaringer om produktion af programmer til undervisningsbrug, om brugen af ITV til selvkonfrontation i lederuddannelsen og ITV brugt som "forstørrelsesglas" til overvågning og skydning med forlagt sigte.

Søværnets deltagere fandt det især udbytterigt at udveksle erfaringer med deltagerne fra de øvrige værn og institutioner. (MST)

Grønlands Kommandos flytning

Godthåb kommunalbestyrelse har drøftet planerne om Grønlands Kommandos placering i Godthåb. Flere medlemmer gav udtryk for betænkeligheder, der navnlig koncentrerede sig om de boligproblemer, der kunne opstå, men borgmesteren og andre medlemmer gentog deres tidligere positive indstilling.

Debatten sluttede med, at kommunalbestyrelsen vedtog en udtalelse. Det hedder heri, at man må stille som ufravigelige betingelser, at flytningen til Godthåb på intet tidspunkt vil berøre den almindelige boligtildeling for Godthåb by, og at nødvendige udgifter i forbindelse med flytningen ikke vil berøre de almindelige anlægsprogrammer for Godthåb, herunder nødvendige, fremtidige udgifter til havnefaciliteter.

Desuden anmoder kommunalbestyrelsen Forsvarskommandoen om, at det indgår i flytteplanerne, at Grønlands Kommando i videst muligt omfang vil beskæftige lokal arbejdskraft på alle poster, hvor det skønnes forsvarligt, at der søges ansat egnede grønlandere på de poster, der ved flytningen skal besættes med konstabler, at den frivillige tjeneste i søværnet for grønlandere bibeholdes, og at Grønlands Kommando og Forsvarskommandoen vil erklære sig positivt indstillet overfor, at egnede konstabler kan gå videre på Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole med det sigte, at Grønlands Kommando engang i fremtiden kan delvis bemandes med grønlandske officerer.

(MST)

Indland kort

Flådestation Korsør har fra 10. til 19. marts haft besøg af de tyske patruljebåde HERMES, NAJADEN, TRITON og THESEUS, der har holdt øvelser i Bælterne og ved Samsø. Der var ialt 352 besætningsmedlemmer, heraf 60 kadetter, der også fik lejlighed til at besøge København.

Tøjhusmuseet har siden den 2. verdenskrig opbevaret en efterladt tysk enmands-ubåd og en torpedo. Repræsentanter for den tyske flåde har anmodet om at få materiellet overladt til marinemuseet, og det blev tiltrådt fra dansk side. Det er nu afhentet, men skal konserveres, før det kan udstilles.

Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste har tilbudt tjenestestederne, at 4 udstillinger, deriblandt søværnets, kan stilles til rådighed for civile og militære arrangementer i sommerhalvåret. Samtidig har man henledt

alle lokale turistforeningers opmærksomhed på mulighederne.

I dagene 17.-21. marts holdtes i København en konference i NATOs arbejdsgruppe vedrørende eftersøgnings- og redningstjeneste. De 36 deltagere, der kom fra hovedparten af NATO-landene, drøftede på mødet, der var det 11. i rækken, standardisering af procedurer og udstyr.

Tamburkorpsset deltog i Ubådseskadrens årlige besøg i Karlskrona, hvilket gav anledning til interview og billeder i den sydsvenske presse. Tamburkorpsset gav bl.a. en offentlig koncert på Stortorget - det var en oplevelse, skriver pressen.

Udland kort

Den amerikanske flåde venter at modtage de to hangarskibe NIMITZ og EISENHOWER henholdsvis i juni i år og juni 1977. De er begge næsten to år forsinket på grund af problemer med atomreaktorerne. Der skal bygges tre skibe i klassen til ialt 2,5 mia. dollar - 521 mio. mere end forudset.

Den svenske patruljebåd JÄGAREN kolliderede den 6. marts med et sovjetisk orlogsfartøj på internationalt farvand syd for Trelleborg. Kollisionen skete i tæt tåge, og der opstod kun ringe materiel skade.

Det statslige polske rederi har overtaget CYKLON, det første af fire nye redningsfartøjer. Data: 30,40 m lang, 8,30 bred, dybgang 3,20 m, to dieselmotorer, 1200 hk, fart 12 knob. Fartøjet er bl.a. udrustet med avanceret dykkerudstyr.

Det norske forsvar har fået en bevilling fra miljøministeriet til at rydde resterne af en norsk garnison og en amerikansk marinestation fra 1943 på nordvestsiden af øen Jan Mayen. Rydningen af krigsefterladenskaber skal ske i sommer.

Perus flåde får bygget to missil-fregatter på det italienske Riva Trigoso-værft, der netop er blevet moderniseret. To fregatter af samme type - ALPINO-klassen, 2.400 t - skal bygges i Peru med italiensk hjælp. Sideløbende bygger værftet 4 lignende fregatter til Italiens flåde.

USA har overdraget landgangsfartøjet WESTCHESTER COUNTY fra 1954 til Tyrkiet. Det er et søsterskib til det tidligere overdragne WINDHAM COUNTY, der nu hedder ERTOGUL. Tyrkerne har endnu ikke navngivet den sidste erhvervelse.

Den libyske patruljebåd GARIAN, en af fire bygget i England 1968-70, har på et ægyptisk værft fået installeret sovjetiske BM-21 missiler, vægt 4-6 kg, rækkevidde 15 km. De har intet styringssystem og er kun effektive i salver. En række ægyptiske patruljebåde har fået systemet.

Decca Radar har fået en kontrakt på 4 mio. kr. til levering af overvågningssystemer i Den engelske Kanal. Det skal dække et hidtil "blindt" område. Samtidig skal det eksisterende udstyr forstærkes og udvides. Systemet opererer i samarbejde med den franske kystvagt.

Sovjets flåde har fået en ny hydrofoilbåd TURYA. Data: 220 f, 40 x 14 m, dybgang 4,5 m, 4 dieselmotorer, 13.200 hk, fart 50 knob. Udrustning: 1 dobbelt 57 mm kanon og 4 x 406 mm torpedorør. Det er en hurtigere version af den tidligere STENKA-klasse patruljebåde.


Thostrup



SØVÆRNS- ORIENTERING



SPICA-kl. fra 1966-67

Svenske torpedobåde i 100 år

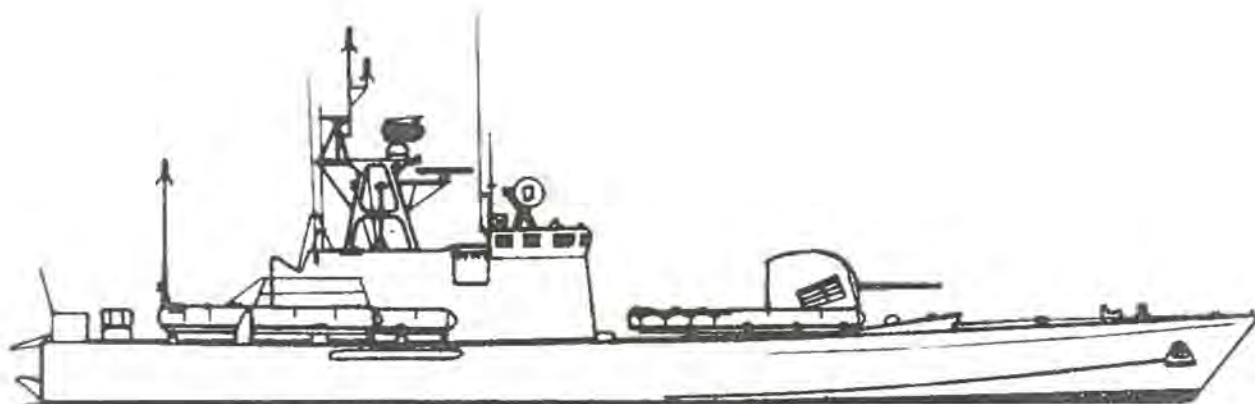
I 1875 fik den svenske flåde sin første torpedobåd. Den blev oprindeligt betegnet som minebåd og fik nr. 1 i flådens fartøjsregister. Båden var bygget af jern, 16,9 m lang, 2,3 m bred og havde et dybgående på 0,7 m. Displacement 5,3 t, topfart 12 knob og 6 mands besætning. Flåden havde glæde af den indtil 1893, da den blev udrangeret.



PLEJAD-kl. fra 1950-58

Baggrunden for erhvervelsen var den engelske konstruktør Robert Whiteheads arbejde for den østrigske flåde. Han fremstillede bl.a. en cigarformet, selvbevægende torpedo, og solgte patentrettighederne til en række lande. Sverige købte 25 torpedoer, som blev grundstenen for torpedobådsvåbenet. Det var dog dampmaskinens opfinder, Robert Fulton, der i 1805 opfandt den egentlige torpedo, men allerede i 1500-tallet havde man eksperimenteret med at få en krudtladning til at eksplodere under vandet. De fleste opfindelser og forbedringer var dog lidet tilfredsstillende - som regel var torpedoerne til størst fare for det skib, der medførte dem.

Det var Whiteheads arbejde med torpedoer, der blev vendepunktet. Han var chef for et værft i Fiume ved Adriaterhavet, hvor han udnyttede en ide af den italienske kaptajn Giovanni Luppis. Tanken var at fremstille en selvbevægende båd med en krudtladning, der eksploderede ved kollision. Whitehead mente dog, at denne båd burde fremføres under vandet. Resultatet blev en 6 m lang torpedo, 38 cm diameter, en sprængladning på 26 kg og en topfart på 19 knob. Rækkevidden var 400 m og den blev fremdrevet med trykluft.



NORRKÖBING-kl. fra 1972-74

Whiteheads konstruktion blev en tid overgået af tyskeren Schwartzkopf, men senere indtog han igen en førende stilling.

Fra 1910 til 1940 udviklede den svenske flåde selv torpedoer, først i Karlskrona og derefter i Motala. I dag er Sverige langt fremme, når det gælder torpedoer. Den sidste - Torpedo 14, der er en langdistancetorpedo, er trådstyret, 7,5 m lang, diameter 53 cm, vægt 1,5 t.

Overgangen til en let flåde har gjort torpedoen vigtigere end nogensinde. Torpedobåden af SPICA II-klassen er en udvikling af motortorpedobåden, der har passeret de 50 år. Torpedobådsvåbnet har et personel på ca. 500 mand, der dels gør tjeneste på de færdige nye både, dels venter på de 12, som bygges på Karlskronaværftet. De udrustede torpedobåde er samlede i torpedobådsdivisionen med kommandørkaptajn Gustaf Samuelson som chef. Han overvejer i øjeblikket, hvordan 100 årsdagen skal markeres. (MST)

EDB-virksomheden i forsvaret

Forsvarets Datatjeneste blev etableret i foråret 1973 med det formål at varetage en række administrative opgaver ved hjælp af elektronisk databehandling i forsvaret. For opgaver af operativ karakter er Forsvarskommandoen's O-fagstab ansvarlig myndighed.

Tjenesten er placeret i Vedbæk direkte under Forsvarskommandoen. Personellet til tjenesten er stort set fremskaffet ved den samtidige nedlæggelse af Hærstabens Datasektion og Flyverstabens Databehandlingskontor. Herudover er for tiden tilkommanderet 3 officerer og 1 værnepligtig fra søværnet.

Forsvarets Datatjeneste viderefører de allerede iværksatte aktiviteter i værnene. Det mere formelle grundlag fremkom i begyndelsen af 1974 ved udsendelse af to Forsvarskommandobestemmelser, FKO BST Ø 380-1 og Ø 380-2,

der henholdsvis etablerer Forsvarets EDB-nævn og giver retningslinier for EDB-virksomheden.

Forsvarets administrative EDB-opgaver er i de forløbne år blevet afviklet på servicebureauer, først og fremmest på I/S Datacentralen af 1959. Efterhånden har opgaverne fået et sådant omfang, at det af en Forsvarsministeriet i 1974 nedsat arbejdsgruppe er fundet såvel sikkerhedsmæssigt som økonomisk hensigtsmæssigt at etablere et specielt anlæg til forsvaret. Ministeriet har herefter besluttet, at der i lokaler på I/S Datacentralen, Retortvej, Valby, skal placeres et anlæg udelukkende til brug for forsvarets administrative EDB-opgaver.

Siden september har der været arbejdet med at fastlægge fabrikat, størrelse m.v. af et sådant anlæg samt de vilkår, som samarbejdet mellem Forsvarets Datatjeneste og I/S Datacentralen skal foregå under. Da langt størsteparten af forsvarets administrative EDB-opgaver skal overføres fra Datacentralens IBM-anlæg, vil Forsvarets administrative Dataanlæg (FADA) blive 1 stk. IBM system 370, model 158. Det er hensigten, at anlægget skal være klar til at påbegynde driften i efteråret 1975.

Bl.a. af økonomiske årsager vil alle forsvarets administrative opgaver søges overflyttet til dette anlæg, hvor forsvaret jo er ene om at betale hele driften. En yderligere fordel hermed er at skabe sådanne betingelser, at de fornødne sikkerhedsbestemmelser for EDB-området, kan overholdes. Udvikling og programmering af EDB-opgaver vil fortsat blive foretaget eller koordineret af Forsvarets Datatjeneste, medens den manuelle betjening af EDB-anlægget udføres af operatører antaget af Datacentralen.

Forsvarets Datatjeneste er som et serviceorgan til rådighed for ydelse af EDB-faglig støtte til enhver af forsvarets myndigheder, som stilles overfor en opgave, hvis løsning enten kan skønnes mulig ved anvendelse af EDB, eller som vil blive lettet herigennem. (MST)

Byggeriet på Sjællands Odde

I Søværns-Orientering nr. 2/75 omtaltes det iværksatte byggeri for Artilleriskolen på Marinestation Sjællands Odde. Den første del, en udbygning af Marinestationens el-central samt opførelse af et ladeøvelseshus i forbindelse hermed, nærmer sig nu sin færdiggørelse. Den anden udbygning på spidsen af Odden omfatter en ny undervisningsbygning til missilsystemet "Sea Sparrow" og til installationerne for RAKEL og TORCI ildledelsesanlægge.

Det første "spadestik" til den nye bygning blev taget den 12. marts ved bortsprængning af 2 cement-pjecebriske. Prisen for bortsprængningen af briskene var på tilbud 20.000 kr., men man gik en sparsommeligere vej. Man henvendte sig først til Hjemmeværnet for at høre om dets sprængningseksperter kunne påtage sig opgaven, men svaret var nej. Derefter henvendte man sig til Flådestation Korsør for at høre om flådestationens mineuskadeliggørelseshold fra Minedepot Egø kunne udføre arbejdet, og det kunne det.

Med en såkaldt rendegraver blev der gravet en 75 cm bred og 240 cm dyb rende omkring briskene. Renderne blev fyldt med vand og med henholdsvis en 5 kg og en 4 kg sprængladning sprængte briskene i stykker. De store cementstykker skal dog ikke bortkastes, men får en funktion som kystsikring neden for Marinestationens prøvestand for de fjernstyrede fly Artilleriskolen råder over.

(MAS ODD/ASO)

Indland kort

Chefen for søværnet besøgte den 2. og 3. april Flådestation Frederikshavn samt Sergent- og Reserveofficersskolen, Kampinformationskursus, Flåde-radio, Materieldepot Jerup, Frederikshavn Værft og Bangsbo Museum. Under besøget var der lejlighed til møder med personelgrupperne.

Til vurdering af mulig værnssfælles uddannelse af officerer af A-linien, administrativ retning, skal der foretages en analyse af de nuværende administrative officerers funktioner i relation til de gældende uddannelsesplaner for officersskolerne. Søværnet har nedsat en arbejdsgruppe til behandling af spørgsmålet.

Den 16. marts indsattes pastor Jens Fjendbo Jensen som residerende kapellan i Frederikshavn og udnævntes samtidig til orlogspræst for søværnet i Frederikshavn. 2. påskedag blev han tillige indsat som sognepræst for Hirtsholmene.

De tre norske stabsskoler vil aflægge studiebesøg i Danmark i dagene 22.-24. april. Deltagerne klarer selv ophold m.m., men forsvaret sørger for transport til de tjenestesteder, der skal besøges. Programmet er endnu ikke udarbejdet.

Kaptajnløjtnant RE NA K.P.Jensen og sekondløjtnant RE NA S.Brinch-Niel-

sen, orlogskutteren AGPA, har hver fået 1000 kr. fra Søløjtnant Gregers Bojesens Mindelegat for beslutsom optræden og godt sømandskab under undsætningsaktionen i Kobberminebugten i november i fjor.

Stabskursus for henholdsvis søværnet, flyvevåbnet og forvaltning var den 20. marts på besøg på Flådestation Frederikshavn. De 37 elever og 4 kursusofficerer fik en orientering om flådestationen og blev omvist på Mine-depot Ålbæk.

Kølen er blevet lagt til den første amerikanske atomdrevne missil-fregat af VIRGINIA-klassen. Data: 585 f lang, 63 f bred, 11.000 t. Udrustning: 2 stk. 5"/54 kanoner, missiler og torpedoer samt helikopter. Fregatten får navnet MISSISSIPPI, der tidligere har været båret af en hjuldamper fra 1841 og to slagskibe.

Mr. Jim Chapman fra Cambridgeshire har haft et livslangt ønske om at sejle neddykket med en ubåd. Den engelske flåde har nu opfyldt hans brændende ønske og den 6. marts sejlede han en dag med ubåden OPOSSUM. Chapman var begejstret - den største oplevelse i hans 103-årige levetid, sagde han.

Den svenske fly-redningstjeneste skal forstærkes. Det medfører bl.a., at marinens 1. helikopterdivision og flyvevåbnets helikoptergruppe fra Barkaby sammenlægges 1. juli. Begge værn råder over amerikanske Boeing Vertol 107-helikoptere, men ikke med samme udrustning.

Den hollandske regering har for 6 mio. pund bestilt 6 Lynx helikoptere til flåden. De skal placeres i STANDAARD-klasse fregatterne. Senere skal der leveres endnu 10 helikoptere med stærkere motorer.

Iran har købt 6 destroyere af USA. Shahan har bestemt, at de skal have bedre og mere avanceret udstyr, bl.a. missiler, end de tilsvarende amerikanske skibe. Også den nye udrustning skal leveres af USA.

Den svenske forsvarschef Stig Synnergrens flere gange udsatte besøg i Sovjetunionen gennemføres i juni. Besøget blev sidst udsat i fjor efter Synnergrens offentliggørelse af en rapport om magtforholdene i verden, hvorefter hans sovjetiske kollega, marskal Gretjko aflyste.

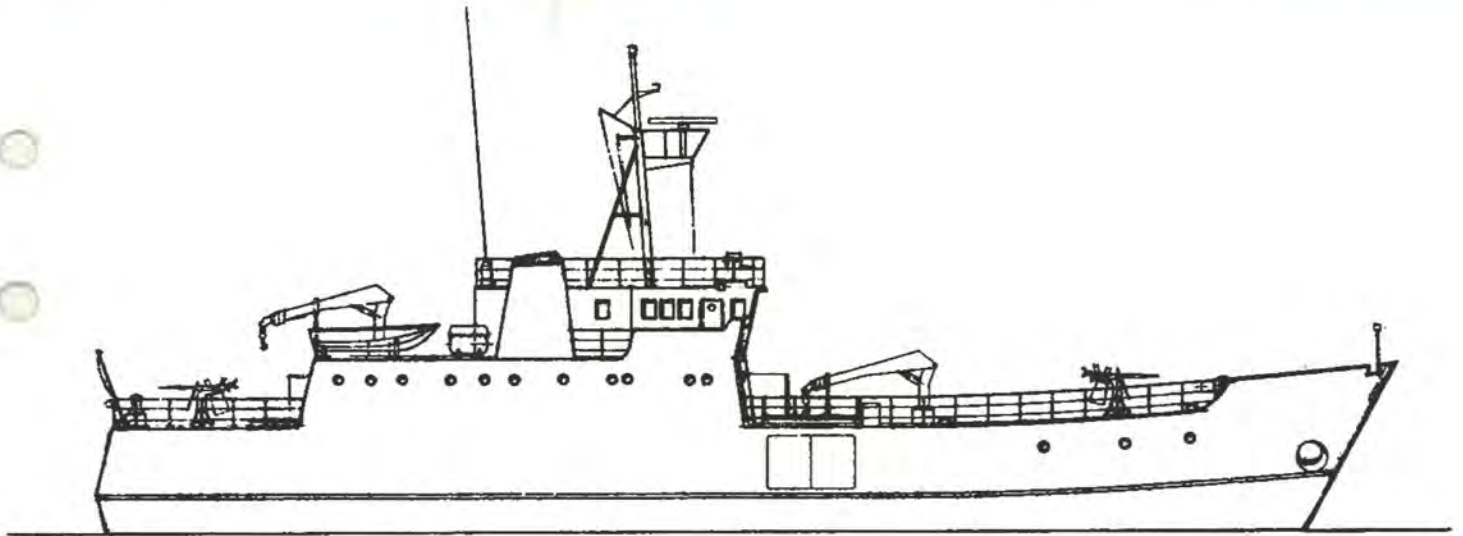
Det sovjetiske havforskningsskib AKADEMIK KURTSATOV er med sovjetiske og amerikanske forskere afgået fra New York til Dakar. Undervejs gennemføres geologiske undersøgelser af havbunden og seismologiske forsøg som forberedelse til de fælles store dybhavsundersøgelser i 1977.

Den norske Vernepliktiges Officerers Forening har vedtaget at gå sammen med reserveofficererne i søværnet, flyvevåbnet og hjemmeværnet i et fælles Norsk Reserveofficersforbund. Det tæller 3.600 reserveofficerer fordelt på 24 lokale foreninger.

c. b.
F. Heisterberg-Andersen
F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet



SØVÆRNS- ORIENTERING



Søværnets nye kabelminelæggere

Den 10. januar 1975 afsluttede Søværnets Materielkommando kontrakt med Svendborg Værft om bygning af 2 nye kabelminelæggere til søværnet som erstatning for de udrangerede skibe LAALAND og LOUGEN.

Minelæggerne er bemærkelsesværdige ved, at specifikationerne er udarbejdet ved et civilt værft i stedet for - som sædvanen ellers er - ved Søværnets Materielkommando i samarbejde med Orlogsværftet. Ordren på udarbejdelsen af udbudsbetingelserne blev af Søværnets Materielkommando givet til Svendborg Værft i august måned 1973, og efter behandling af disse udbudsbetingelser blev anmodning om tilbud sendt til 7 værfter i efteråret 1974. Der blev modtaget tilbud fra 3 værfter, og resultatet af vurderingen blev, at Svendborg Værft fik ordren.

De nye minelæggere forudses leveret i 1977.

Skibene bliver ca. 45 m lange, 9 m brede og med en dybgang på 2,65 m.

Deres konstruktionsdeplacement bliver på ca. 570 tons, og heri er indregnet en reserve på 20 tons til forudsete ændringer og forbedringer i skibenes levetid, som formodentlig vil blive 25 - 30 år. Farten påregnes at blive ca. 14 knob, og besætningens størrelse bliver 27 mand, fordelt på 4 officerer, 3 sergenter og 20 menige.

Da skibene er beregnet på lægning af kabelminespærringer, vil de kun få en meget nødtørftig bevæbning, og artilleriarmeringen vil således kun komme til at bestå af 2 stk. 20 mm kanoner. Det ville ganske vist have været meget ønskeligt at give minelæggerne en moderne artilleriarmering, men denne ville både have forøget skibenes størrelse og deres bekostning meget betydeligt, og det var der ikke råd til, når søværnets øvrige behov skulle tilgodeses.

Med afleveringen af de nye skibe vil søværnets nu eksisterende minelægningskapacitet få et hårdt tiltrængt supplement. (MST)

Ubådseskadren på flådebesøg i Karlskrona

I perioden 10. til 20. marts var dele af Ubådseskadren i lighed med tidligere år til udslusningsøvelser i dykketanken ved Karlskrona Orlogsskoler. I besøget deltog depotskibet HENRIK GERNER samt ubådene DELFINEN og SPRINGEREN. Herudover deltog personel fra Søværnets Frømandskorps, der fungerede som hjælpere under tankøvelserne for ubådsbesætningerne.

Som altid under Ubådseskadrens ophold i Karlskrona var der gjort meget fra de svenske myndigheders side for at gøre besøget vellykket. Der var således bl.a. arrangeret busture i Karlskrona og omegn for besætningerne. Lørdag aften var der endvidere dans for de menige på Stadshotellet. Ubådseskadren kvitterede for denne gæstfrihed ved forskellige arrangementer, herunder rundvisning i depotskibet og i ubådene for 100 skoleelever.

I år gjorde Søværnets Tamburkorps, som var stillet til rådighed for Ubådseskadren, sit til at gøre besøget vellykket, idet korpset gennem forskellige musikalske arrangementer i Karlskrona by samt om bord i depotskibet på festlig vis markerede det danske orlogsbesøg.

Udover udslusningsøvelserne, som er rutinemæssige øvelser i at undslippe fra en sunken ubåd, blev der under besøget afholdt et møde med det formål at udarbejde forslag til ajourføring af den dansk/svenske aftale om gensidig assistance ved ubådsbjærgninger.

Af særlig interesse ved dette besøg kan nævnes, at ubåden SPRINGEREN, som skulle have foretaget nogle rutinemæssige eftersyn på trykskrog, blev doksat i Karlskrona Varvsområde og eftersat. Det er første gang et dansk

orlogsskib har fået foretaget reparationer på svensk område, og det blev naturligt omtalt i den svenske presse. (UBE)

Dansk ubådsoperatørkursus i Norge

Det dansk-norske samarbejde med uddannelsen af ubådspersonel har indtil dato været indskrænket til, at Danmark hvert andet år får uddannet undervandsbådschefer i Norge. Dette er begyndt at ændre sig.

Den 9. februar sendte Søværnets Våbenskole Antiundervandsbådskursus et hold kommende ubådsoperatører bestående af 2 sergenter samt 5 konstabel-elever under ledelse af en dansk ubådsinstruktør til Norge for på den norske Sonarskole, der svarer til det danske Antiundervandsbådskursus, at gennemgå et norsk ubådsoperatørkursus af 5 ugers varighed. Fra norsk side var der dog stillet krav om, at alle eleverne på forhånd skulle have gennemgået et grundlæggende ubådskursus.

Undervisningen i Norge foregik på KVM TORDENSKJOLD, der er et fællesnavn for alle det norske søværns skoler. Skolerne ligger i Bergen på flådestation Håkonsværn.

Ved introduktionen til det norske kursus fik holdet den første behagelige overraskelse, idet der var oprettet et kursus for danskerne alene, og ikke som man havde troet et integreret dansk-norsk kursus. Eleverne var dog underbragt sammen med deres norske kollegaer på flådestationen. Til kursus var der knyttet en lærerstab på 3-4 instruktører, med hvem samarbejdet var perfekt.

Undervisningstiden var hver dag fra 0800 - 1515, men udover denne tid underviste den danske instruktør på frivillig basis sine elever om aftenen med den norske Sonarskoles faciliteter, der var fremragende.

Der blev også tid til mere rekreative sysler. Håndboldkampe og Volley-Ball kampe for ikke at forglemme den væsentligste: skisport, hvor danskerne dog slap uden brækkede arme og ben.

Ved kursusafslutningen udtalte den norske skolechef sin tilfredshed med de af eleverne opnåede resultater, som - trods visse sprogvanskeligheder - lå på et meget tilfredsstillende niveau. Ved kursusafslutningen var der ligeledes udveksling af de to skolers våbenskjolde med ønske fra begge sider om, at det nu etablerede samarbejde mellem de to skoler ville fortsætte og blive udbygget.

Med afslutningen af det norske operatørkursus er uddannelsen af eleverne dog ikke afsluttet. Endnu er der 4 ugers undervisning på den

danske Våbenskoles Antiundervandsbåds kursus, der afsluttes med sejlads i en operativ ubåd. Herefter er eleverne klar til at tiltræde nyttetjeneste.

For at man ikke skal tro, at det kun er med uddannelsen af ubådsoperatører, de to lande samarbejder, bør det nævnes, at for tiden er norsk søværnspersonel på kursus på Søværnets Kampinformationsskole i Frederikshavn, ligesom der vil blive norsk deltagelse i et planlagt våbenofficerskursus i Danmark. (VBS/SNS)

Bestået maskinisteksamen

Ved Søværnets Teknikskole har der i perioden 21. oktober 1974 til 17. marts i år været afholdt fagkursus for sergenter (MS). Der var tilmeldt 10 elever, som alle bestod med godt resultat, idet det samlede gennemsnit var 9,03.

Ved en lille højtidelighed på skolen fik eleverne overrakt eksamensbeviserne, der efter 12 måneders sejlads giver ret til udstedelse af sønæringsbevis som skibsmaskinist. De 10 elever er nu afgået til videre uddannelse, idet 6 fortsætter på Søværnets Havariskole medens 4 er tilkommanderet sejlene enheder.

I 1974 fastsatte Direktoratet for Maskinmesteruddannelsen forøgede pensumkrav til maskinistuddannelsen, hvilket har til følge, at Søværnets Teknikskoles kommende fagkurser forøges med 2 uger. (TKS)

Den danske Flotilles 30-årsdag

Den 5. maj er det 30 år siden, Den danske Flotille med 13 fartøjer forlod Karlskrona for i spidsen for Den danske Brigade at sejle ind til Helsingør - og et frit Danmark. Herhjemme er der nok ikke mange, der skænker denne begivenhed i Flådens historie ret mange tanker, og det er derfor glædeligt at se, at svenskerne husker dagen. Sydsvenska Dagbladet bringer en omtale af flotillen og et par billeder af den, der ikke hidtil har været offentliggjort. De viser forberedelserne til afsejlingen fra Karlskrona.

Fartøjerne blev udrustet i september 1944, skriver bladet, og besætningerne samledes i Karlskrona. Det var omkring 150 mand, der under flygtningetiden havde været på skov- eller vejarbejde. En del danske søofficerer havde dog fået tilladelse til at gøre tjeneste i den svenske flåde. Alle danskerne havde længe villet forlade Sverige for at del-

tage i slutopgøret med tyskerne.

Til Karlskrona kom for næsten to års internering torpedobåden HAVKATTEN, minestrygerne MS 1, MS 7 og MS 9. MS 1 var den berømte "Sorte Sara", der under kommando af den daværende søløjtnant Gad nåede til Sverige kamouflagemålet i sort farve. Desuden ankom til Karlskrona nogle orlogskuttere og kystbevogtningsfartøjer, hvor Den danske Flotille blev dannet, skriver bladet. (MST)

Indland kort

I Stockholm holdes i juni et internationalt symposium med deltagelse af marinechefer fra 16 lande, deriblandt også Sovjet og DDR. Hovedemnet bliver sejlads i isfyldt farvand. Fra Danmark deltager chefen for søværnet.

Forsvarskommandoen har tiltrådt, at Flådestation Korsør giver 1.500 kasserede tæpper til Bangladesh. Flådestationen har kørt tæpperne til Frihavnen, hvor de er afgået direkte til Bangladesh med M/S SAMOA. Bag initiativet står formanden for International Børnehjælp, sognepræst, tidligere orlogskaptajn J.H.Beck.

Danmark deltager i den 7. internationale militærfilmfestival, der finder sted i Versailles i perioden 8.-13. juli. Det danske bidrag bliver en rekrutteringsfilm, hvorimod der ikke bliver dansk deltagelse i den sideløbende fotoudstilling.

Chefen for Søværnet inspicerede inspektionsskibet FYLLA den 11.april. Inspektionen fandt sted under skibets forlægning fra Holmen til farvandet nord for Sjælland. Dagen før inspicerede Stabschefen ved Chefen for Søværnet inspektionsskibet INGOLF under sejlads i Sundets nordlige og Kattegats sydlige del.

Flådestation København har på grund af de nye arbejdstidsregler måttet indstille færgefarten mellem Elefanten og Toldboden på lørdage og søn- og helligdage. Der etableres dog transport med motorbåd for vagtafløsningen.

Udland kort

Minefartøjet ALVSNABBEN er kommet til Karlskrona efter sit 20. langtogt, der har varet 4 måneder og medført besøg i 8 lande. Det blev ikke som ventet det sidste togt, for flådechefen inspicerede og erklærede, at skibet kan klare et par togter endnu, før det får en afløser.

Den franske flådes værkstedsskib JULES VERNE er under ombygning i Brest. Skibet blev søsat i 1970 som ammunitionsskib under navnet ACHERON, men har aldrig fungeret som sådan. Samme sted bygges flådens olietanker DURANCE.

Argentinas flåde vil have mindst 8 nye fregatter som supplement til de to af HERCULES-klassen, der er bygget af Vickers i 1970. Det ventes, at ordren går til England.

USAs flåde vil udvikle et nyt hemmeligt missil, "Flyvefisk", der udskydes gennem en ubåds torpedorør, bevæger sig først under vandet og stiger derefter op over overfladen. Data er hemmelige, men det vides, at missilet er 20 f langt og vejer 2 t.

Jagerne KARLSKRONA og NORRKÖPING fra krigsårene er endt i Karlskronas orlogshavn, hvor de venter på den endelige beslutning om ophugning. Foreløbig bruger flåden dem til tekniske prøver, men Admiralitetskirken har allerede modtaget flere genstande fra dem.

De 18 vesttyske minestrygere af GOTTINGEN-klassen fra 1957-60 skal gennemgribende moderniseres. De udstyres bl.a. med et avanceret sonarsystem, det britiske Plessen 193M samt nyt radar- og kommunikationsgrej fra Telefunken.

Oslo Militære Samfund har fået ny bestyrelse. Den har nu følgende sammensætning: Formand, kommandør Stein Evju, orlogskaptajn H.H. Stoermann-Næss, major T. Sleppen og major Carsten Anker Johnsen.

Nigerias flåde har i England bestilt 2 patruljebåde af samme klasse som de to, man har i forvejen fra 1971. Data: 145 t, 33 m lange, to 12 cyl. dieselmotorer, topfart 23,5 knob. 21 mands besætning. Pris pr. båd ca. 1 mio. pund.

Sammensætningen af den franske flåde i Det indiske Ocean er blevet ændret. Den består nu af hangarskibet CLEMENCEAU, den nye fregat TOURVILLE, missil-destroyeren BOUVET og tankskibene LA SAONE og ABER WRACH.



Thostrup



SØVÆRNS- ORIENTERING



JAGEREN GÄSTRIKLAND

Den svenske kongedeling i København

I anledning af den svenske konges officielle besøg i Danmark i dagene 10.-12. april sammensatte den svenske kystflåde en kongedeling, der sejlede Majestæten fra Karlskrona til København. Delingen bestod af jageren GÄSTRIKLAND, minelæggeren ALVSBORG, torpedobådene NORRTALJE, VÄSTERÅS, NORRKÖPING, NYNASHAMN og VÄSTERVIK samt patruljebåden JAGAREN. Chefen for delingen var kystflådens chef, kontreadmiral Christer Kierkegaard.



MINELÆGGEREN ÄLVSBORG

Den danske Flådes eskorte, bestående af fregatten PEDER SKRAM samt bevogtningsfartøjerne NYMFEN og NEPTUN, mødte kongedelingen i Sundet, hvor PEDER SKRAM indgik i formationen efter GÄSTRIKLAND, medens bevogtningsfartøjerne tog post foran delingen som afviserfartøjer. Under indsejlingen foretog 3 eskadriller, med hver 4 luftfartøjer fra flyvevåbnet, paradeoverflyvning over GÄSTRIKLAND. Efter ankomsten fortøjede jageren og PEDER SKRAM i bøjer, mens de øvrige svenske skibe gik til Langelinie og bevogtningsfartøjerne til Holmen.

Der blev ved ankomsten fra skibe og fra batteriet SIXTUS afgivet de traditionelle salutter for nationsflag og for kongeflag, og skibene flagede over toppene.

Efter fortøjningen afhentede Dronning Margrethe sin svenske gæst med motorbåd, og besætningerne i GÄSTRIKLAND og PEDER SKRAM paraderede samt udbragte hurraråb under majestæternes passage. Honnør aflagdes desuden på Elefanten af Tamburkorpsen og på Nordre Toldbod af Livgarden og Gardehusarer.

Under besøget fandt en række arrangementer sted for de svenske besætninger, bl.a. sightseeing-ture i København, besøg på bryggerier og andre

virksomheder og håndboldkamp på Holmen. Svenskerne gjorde gengæld ved at lade musikkorpset musicere flere steder i byen. Kongedelingen og danske hjemmевærende orlogsmænd flagede over toppene under hele besøget, og kongedelingen var desuden illumineret om aftenen. Søndag den 13. april - flådebesøgets sidste dag - var der offentligt besøg om bord i GÅSTRIKLAND og ALVSBORG, hvilket mange hundrede københavnere benyttede sig af. (MST)

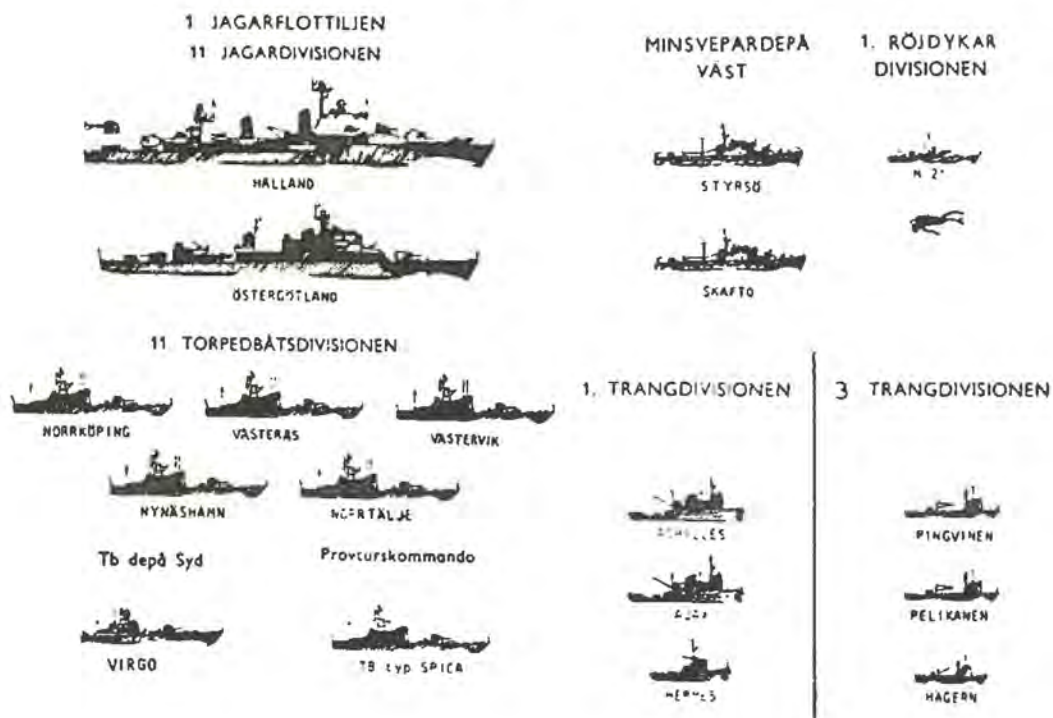
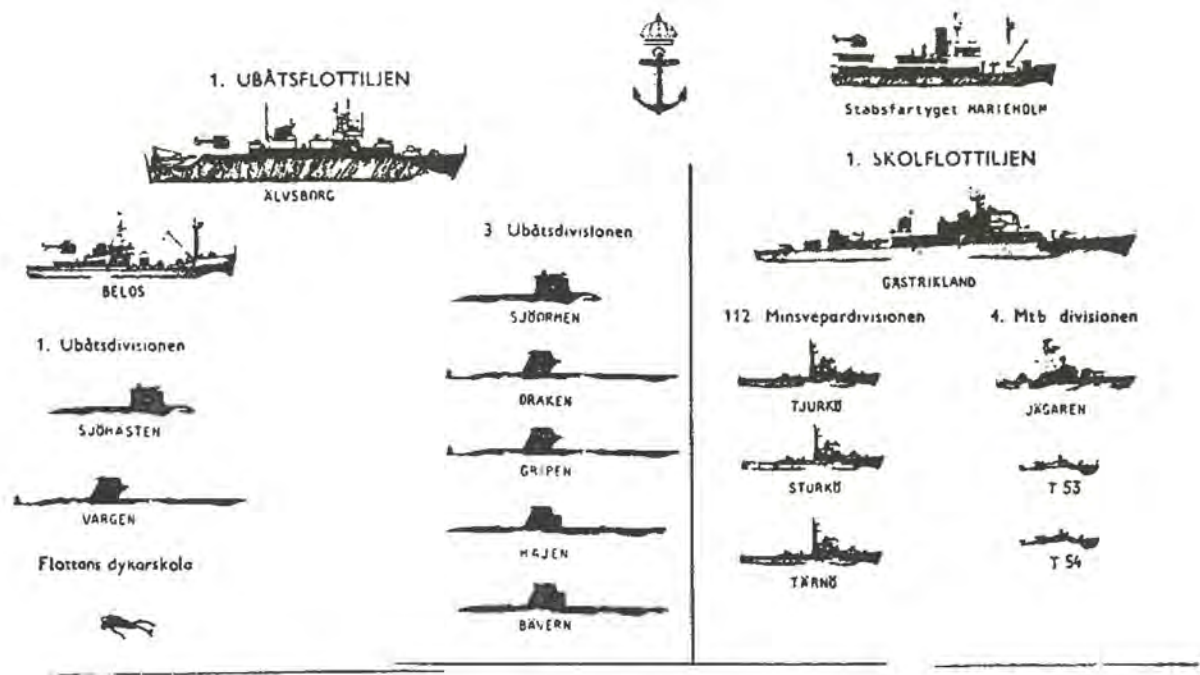
Den svenske kystflåde 1975

Den svenske kystflåde har netop afsluttet en række intensive øvelser i den sydlige del af Østersøen. Der deltog 20 orlogsskibe samt helikoptere og andre fly og endvidere enheder fra kystbevogtningen, i alt medvirkede over 1.000 mand. I øvelserne indgik jagt på fremmede ubåde, der var trængt ind på svensk område for at udspionere kysten. Desuden afholdtes to konvojeringsøvelser, en østvendt og en vestvendt. Øvelserne blev ledet af chefen for kystflåden, kontreadmiral Christer Kierkegaard, om bord i stabsfartøjet MARIEHOLM. Dette alderstegne og meget anvendte skib er nu inde i sit sidste leveår. Det erstattes næste år af det nybyggede WISBORG, som er søsterskib til ALVSBORG. Begge disse skibe er konstrueret som minelæggere men desuden indrettet som depot- og stabsskibe.

Øvelserne sluttede med, at en del af enhederne indgik i den svenske kongedeling, der ledsagede kongen på officielt besøg i Danmark.

Under øvelserne kunne noteres en mærkedag. Nøjagtig i de samme dage for 275 år siden var den svenske kystflåde samlet til øvelser i Karlskrona. Admiralitetskollegiet udtalte ved den lejlighed, at den svenske flåde med hensyn til fartøjer var den stærkeste i Østersøen. Den eneste konkurrent var den danske flåde, som til gengæld efter kollegiets mening havde bedre besætninger.

(MST)



54 mine-udrykninger

Minedepot Grelshedes minørhold havde i januar kvartal 34 udrykninger, heraf 27 efter farlige og 7 efter ufarlige genstande.

Udrykningerne omfattede bl.a. 2 mortargranater, 1 håndgranat, 2.215 stk. geværammuniton, 25 nødraketter og en række blus og røgbomber, 1 øvelsestorpedo, 6 mineankre, 3 topplader til mineankre, 1 minestrygerflyder, 4 sonarbøjer, 1 strømmåler og 1 gasflaske. Holdet kørte 7.063 km og sejlede med orlogskuttere.

Minedepot Dråbys minørhold foretog i samme periode 20 udrykninger. De omfattede bl.a. en 45 cm torpedo af engelsk oprindelse, 2 panserminer, 5 stokminer, 12 borehulspatroner med tændere til tyske stokminer, 1 trykbeholder til tysk VL-bombe, en lang række markører, blus og signaler, 7 nødraketter, 2 trykluftbeholdere, 415 stk. håndvåbenammuniton og 1 dunk myresyre. En prøve fra en 200 l tromle blev indsendt til kemisk undersøgelse. Holdet kørte 3.446 km og sejlede med orlogskuttere. (FLS FRH)

Nyt amerikansk bemanningssystem

Den amerikanske flådechef, admiral James L.Holloway, har meddelt, at et nyt bemanningssystem vil blive prøvet i fem destroyere. Skibene vil blive bemandet med 80% af det personel, som vil være tilkommanderet under beredskabsforhold. Under særlige øvelsesperioder vil besætningen blive bragt op til fuld størrelse med indkaldt tilskud fra reserven.

Skibene vil blive vedligeholdt, så fuld bemanning hurtigt kan iværksættes. Dette bemanningssystem vil betyde en årlig besparelse på ca. 1 mio. dollars pr. skib. Skibe med reduceret besætning vil deltage i normale øvelsesaktiviteter, dog med begrænset tid under gang, og skibene vil normalt ikke blive deployeret til oversøisk tjeneste.

Herhjemme har Marinestaben i de senere år gennemført en vis reduktion af bemanningen af Flådens skibe, og der er fortsat bestræbelser på at gennemføre bemandingsbesparelser. Blandt disse indgår overvejelser om reduktioner, der er lige så vidtgående som de, der nu gennemføres i USA.

(MST)

Indland kort

Isbryderen ELBJØRN skal atter deltage i søopmålingen og hejser kommando den 14. april, hvorefter den indleder opmålingen af storskibsruten i Langelandsbælt og Østersøen. Senere foretages nyopmålinger i Kattegat, indtil der stryges kommando den 10. oktober.

Flådestation København har fastsat følgende færgefart mellem Elefanten og Toldboden på lørdage og helligdage: Afgang Elefanten 0730, 0830, 0930 og 1830. Afgang Toldboden 0735, 0835, 0935 og 1835. Hvis passagertallet overstiger motorbådens kapacitet, sejles der flere gange.

Den 9. og 10. april holdtes i Kastellet en uddannelsesteknologisk konference, hvor engelske eksperter fra de tre værn redegjorde for planlægning og gennemførelse af den militære uddannelsesproces. Blandt deltagerne var forsvarrets øverste chefer.

På grund af det stigende antal eftersøgnings- og redningsaktioner vil Langelands Marinedistrikt for at øge sikkerheden til søs holde 4 foredrag for fiskere og sejlsportsfolk m.fl. om redningstjeneste og -udstyr, brandbekæmpelse i mindre fartøjer og bekæmpelse af kuldeskader.

Stednavneudvalget for Grønland har på et forslag fra Chefen for Søværnet autoriseret, at en lokalitet på Peary Lands nordkyst kaldes Kap Ebbe Munck. Det nydøbte Kap ligger ved en fjord på 86° 36'N 31° 50'V.

Udland kort

Den tyrkiske marine mener, at den sovjetiske KASHIN-klasse destroyer, der efter en eksplosion sank i Sortehavet sidste sommer, var OTVAZHNYJ. Kun 70 blev reddet. Skibet blev første gang set ved et sovjetisk flådebesøg i Messina i 1973.

NATO's stående flådestyrke i Atlanterhavet, Standing Naval Force Atlantic, fik den 26. marts ny chef. Det blev den amerikanske kommandør C.A. Sigmond. Han er 46 år og afløser den canadiske commodore D.N. Mainquy som den 8. chef siden styrkens oprettelse i 1968.

Teknisk Museum i Malmø vil overtage en ældre torpedobåd, der er bygget af Kockum i halvtredserne. Marinen er villig til overdragelsen, hvis det kan ordnes økonomisk. I forvejen ejer museet en gammel ubåd bygget i Malmø.

Iran har i Frankrig bestilt 18 missil-både af COMBATTANTE II-klassen, næsten lige så mange, som den vesttyske flåde råder over af denne klasse. De skal udrustes med amerikanske Harpoon-missiler.

Karlskronaværftet har gennem naturlig afgang nedsat antallet af medarbejdere fra 1.770 til 1.650. Flåden er den største kunde. Siden 1679 har værftet leveret 345 orlogsfartøjer. Omsætningen var i fjor 135 mio.sv.kr.

Det atomdrevne amerikanske hangarskib CHESTER W. NIMITZ er på prøvesejlads. Skibet har været under konstruktion siden 1968 og koster 605,8 mio. dollar. Besætningen er på 5.000 mand.

Ved Howaldtswerke i Kiel er den første af to konventionelle ubåde af 209-klassen til Peru navngivet ARICA. Bådene skal afløse de ex-amerikanske af DOS DE MAYO-klassen. Værftet har lignende ubåde i ordre til Argentina, Colombia og Venezuela.

Canadas kystbevogtning har taget den første Hovercraftbåd VIKING i tjeneste. Den har allerede gjort stor nytte under rednings- og eftersøgningsaktioner, bl.a. under en aktion i et ellers helt ufremkommeligt område. Båden er baseret på Lake Huron.


Thostrup



SØVÆRNS- ORIENTERING



Minedykkerne gør klar

Ammunitions- kontrol i Koraldybet

I 1966 påbegyndtes arbejdet med optagning af ammunition i Koraldybet, der er den efter danske forhold ret dybe rende (ca. 20 m), der forbinder det nordvestlige hjørne af Aarhus Bugt med Kalø Vig.

Koraldybet blev lige efter krigen, efter aftale med de lokale fiskeriorganisationer, benyttet som "Dumping Area" for på en hurtig og relativ ufarlig måde at komme af med krigens efterladenskaber af tysk ammunition fra det jyske område. Med bygningen af et kraftværk på den lille halvø Studstrup i bunden af Kalø Vig blev det nødvendigt af skibssikkerhedsmæssige grunde at foretage en oprensning af den minestrøgne sejlroute samt af de fastlagte sikkerhedszoner på begge sider af sejlruten.

I 9 år har dette arbejde nu stået på, og selv om oprensningen af området er blevet foretaget af civile firmaer, blev det pålagt søværnet at kontrollere, dels om oprensningsarbejdet var blevet udført i henhold til de fastlagte kriterier herfor, dels om der var sket forskydninger på havbunden på grund af vind og strøm.

Primo april i år tog mineuskadeliggørelsesorganisationen atter fat på det dobbelte kontrolarbejde. I den mellemliggende tid er der fra I/S Studstrupværkets side blevet stillet fornyede ønsker om dybden i sejlruten, idet værket på grund af oliekrisen i verden er overgået til en forøget anvendelse af fast brændstof.

I direktivet for ammunitionskontrollen i "dumping" områdets sejlroute og sikkerhedszoner er fastlagt flg.:

- Til kontrolfartøj anvendes kutteren MSA-4, der bemannes med en premierløjtnant som fører og 6 minedykkere som øvrig besætning. (Minedykkerne udskiftes efter en fastlagt turnus således, at minedykkere fra alle minedepoterne får lejlighed til at vedligeholde deres træning).
- Kontrollen skal udføres som Snagline- og Cirkulærsøgning afhængig af de stedlige bundforhold under hensyntagen til optimal effektivitet.
- Eventuelle fund af ammunition på 50 kg og derover (bomber, miner, m.v.) samt dynger af småammunition positionsbestemmes ved dobbelt vinkelmåling til de udlagte referencebøjer.
- Kontrollen forventes at være af 3-4 ugers varighed, idet der kontrolleres, når vejret tillader det, uafhængig af søn- og helligdage. Arbejdstiden tilrettelægges således, at den gennemsnitlige ugenorm på 40 timer så vidt muligt overholdes.
- Ved kontrollens afslutning oplægges MSA-4 ved Flådestation København, og rapport fremsendes til Søværnets Våbeninspektør bilagt plot over fund samt liste over afholdte udgifter under kontrollen.

(VBS/SMS)

Søværnets Samarbejdsudvalg

Medlemmer og suppleanter af Søværnets Samarbejdsudvalg har afholdt seminar på Gurrehus i dagene 24.-26. marts.

På seminarets første dag gav forskellige instanser deres syn på samarbejdsordninger, således deltog Landsorganisationen i Danmark og Dansk Arbejdsgiverforening, Forsvarets Kursusinstitution, søværnets rejsehold samt repræsentanter for 3 lokaludvalg i søværnet. Derefter behandlede udvalget bl.a. under gruppearbejde spørgsmålene om

fremtidig samarbejdsstruktur i søværnet og en afgrænsning mellem "aftale- og samarbejdsstof".

På seminarets sidste dag afholdtes under et ordinært møde i Søværnets Samarbejdsudvalg samråd vedrørende søværnets fremtidige samarbejdsstruktur (efter 1. juni i år). Af dette samråd fremgik, at der ikke umiddelbart kunne opnås enighed om en løsning, idet meningene var delt, således at én lejr holdt på ét områdeudvalg, mens en anden del af medlemmerne mente det hensigtsmæssigt, hvis Søværnets Materielkommando og Søværnets operative Kommando samt eventuelt Chefen for Søværnet organiseredes som områdeudvalg.

Afgørelsen skal træffes af Forsvarskommandoens Samarbejdsudvalg, hvor de synspunkter, der kom frem under opholdet på Gurrehus, vil indgå i overvejelserne. (MST)

170 uddannelsesteknologer i London

På City University i London blev fra 7. - 10. april afholdt en uddannelsesteknologisk konference over temaet "Livslang uddannelse". Uddannelsesteknologi, der omhandler metoder til planlægning og gennemførelse af uddannelse, hvori også moderne undervisningshjælpe-midler har deres naturlige plads, baserer sig på pædagogisk og psykologisk forskning. Mellem de 170 uddannelsesteknologer fra store dele af verden var også en del militære, ligesom også flere af emnerne var hentet fra uddannelsessektoren i det engelske forsvar. Det danske forsvar var repræsenteret ved en officer fra Marinestaben.

(MST)

Søværnets Materielkommandos seminar

Chefen for Søværnets Materielkommando har i dagene 3. og 4. april afholdt seminar på Gurrehus for materielkommandoens afdelings- og sektionschefer.

Emnet lød: Hvorledes kan vi forbedre arbejdsforholdene ved Søværnets Materielkommando, særlig med henblik på øget produktivitet under forudsætning af uændret personelstyrke og økonomi.

Seminaret var tilrettelagt således, at en repræsentant for hver afdeling indledte med sine synspunkter og forslag, hvorefter disse blev gjort til genstand for gruppearbejde og senere plenumdiskussion. Seminaret afsluttedes med en opsummering af de problemområder, hvor-

på der kunne sættes ind, og hvilke foranstaltninger, der kunne træffes internt i Søværnets Materielkommando for at forbedre forholdene.
(SMK)

Sovjetisk flådeøvelse følges

Den sovjetiske flåde er i gang med en verdensomspændende flådeøvelse, der af amerikanske og britiske iagttagere beregnes til at være den største, russerne nogensinde har holdt. Man har nogenlunde rede på størrelsesordenen. Over 200 skibe fra Atlanterhavet til Stillehavet deltager, men det gør iagttagerne også.

De britiske fregatter LONDONDERRY, NUBIAN og DANAE følger en sovjetisk øvelsesstyrke nordøst for Island. Den består bl.a. af to krydsere af KRESTA-klassen, en missildestroyer af KRIVAK- og en af KANIN-klassen samt en konventionel krydser af SVERDLOV-klassen. Yderligere menes to destroyere af KRIVAK-klassen at være med.

I området fra Irland til Gibraltar er der tre større sovjetiske grupper under opsigt af britiske skibe og fly. Et par hundrede sømil syd for Island er der tre forskningsskibe, der følges af en KRIVAK-destroyer. Gruppen bevæger sig ikke ret meget, og dens rolle i øvelsen er ikke klarlagt. Den dækkes af den britiske fregat SCYLLA. Noget sydligere - ud for Biskayabugten - ligger en gruppe under kommando af en missilkrydser af KARA-klassen. Gruppen har et mindre tankskib med. Endnu sydligere findes en gruppe bestående af to destroyere af KASJIN- og KILDIN-klassen. Den dækkes af den britiske fregat JUPITER.

I Middelhavet er der en stor sovjetisk gruppe i Sollumbugten i Libyen. Den består af en krydser af SVERLOV- og to af KYNDA-klassen, to KASJIN-destroyere og en række mindre skibe og hjælpefartøjer. Denne gruppe dækkes af den britiske missildestroyer KENT. I Adenbugten findes en sovjetisk flådestyrke på godt en snes fartøjer, bl.a. en SVERLOV-krydser, flere destroyere, en gruppe minestrygere og skibe med elektronisk sporingsudstyr. Også denne styrke er under overvågning.

I Stillehavet dækker den amerikanske flåde fire sovjetiske grupper. Den ene befinder sig ud for Kamtsjatka, de andre henholdsvis i farvandet ved Carolinerne, i Det japanske Hav og øst for Japan.

Den sovjetiske aktivitet spores også andre steder, bl.a. er der observeret adskillige skibe på vej ud fra Polyarnij på Kola, men deres forbindelse med øvelsen kendes endnu ikke.
(MST)

Indland kort

Der er nu givet en bevilling på ca. 1 mio. kr. til modernisering af Slædepatruljen SIRIUSs hovedkvarter i Daneborg. Der skal bl.a. opføres et nyt maskinhus med tilhørende generator og en 40 kvm tilbygning, som skal huse et ferskvandsanlæg og vaskeri.

Der er stærkt stigende interesse for Søværnets Museumsmagasin i Bohlendachhuset på Holmen. I 1974 var der 3.120 besøgende, men allerede i januar kvartal i år har der været 1.112 gæster. En række besøg er anmeldt i den nærmeste fremtid.

Marinehjemmeværnsdistrikt 2 holder St. Bededag en stor øvelse syd for Det fynske Øhav. Der deltager en kutter fra hver af de 12 flotiller under distriktet samt en kutter med det faste personel under ledelse af distriktschefen, orlogskaptajn P.B.Olsen, Flådestation Korsør.

Flådestation Grønnedal har for første gang fået tilkommanderet en mineuskadeliggørelses-officer. Det sker, efter at der flere gange er drevet farlige - eller ukendte - genstande ind på de lange kyststrækninger.

Udland kort

I 1966 eftersøgte den svenske søredningstjeneste forgæves et nødstedt fartøj syd for Simrishamn. En række fund senere syntes at bevise, at en sovjetisk undervandsbåd var forlist. Fornylig drev en ikke helt ny undervandsbådsbøje ind på kysten. Flådens eksperter undersøger den.

De 18 vesttyske minestrygere af GÖTTINGEN-klassen fra 1957-60 skal gennemgribende moderniseres. De udstyres bl.a. med det britiske sonarsystem Plessey 193M samt nyt radar- og kommunikationsudstyr fra Telefunken.

Den franske flåde vil bygge 14 patruljebåde af en ny type - GLAIVE-klassen. Efter GLAIVE bliver de følgende både navngivet TRIDENT, EPOE, PERTUISIANE, RADIÈRE og SABRE.

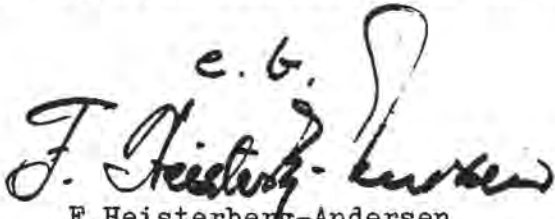
Norsk Veritas har udarbejdet et register med krav til skibes helikopterdek. Dimensioneringen bygger på kriterier for landingstryk, belastning fra vind og sø og de dynamiske kræfter fra skibets bevægelser. Desuden opstilles en række sikkerhedskrav.

Britains Fairey Marine Group har modtaget en ordre fra Bahrein og Dubai på 4 patruljebåde af TRACKER- og SPEAR-klassen. Dermed har værftet siden 1974 modtaget ordre på 16 af disse både til arabiske stater.

USAs tidligere flådechef, admiral E.Zumwalt, siger, at man skal være i stand til at kysse en admiral. Han gjorde det i 1972, da han udnævnte flådens første kvindelige admiral, Alene Duerk, og siger til sin efterfølger: Er du parat til at kysse Maxine Conder? Hun ventes 1. juli at blive den næste kvindelige admiral, når Duerk pensioneres.

Den sovjetiske isbryder JERMAK, som er bygget på finsk værft, er på sit første togt ankommet til Vladivostok. Med sin maskinkraft på 41.000 hk har skibet holdt en topfart på 20 knob under prøvesejladserne i Ishavet.

En dansk fiskekutter fik for nylig dele af et fly i trawlet øst for Øland. Den svenske flådes bjærgningsskib BELOS har nu opfisket ikke ét, men hele to Draken-fly, der kolliderede under en øvelse i efteråret. Piloterne benyttede faldskærm, men den ene omkom.

e. b.

F. Heisterberg-Andersen
Stabschef ved Chefen for Søværnet



SØVÆRNS- ORIENTERING



En af de nye affaldspressere

Affaldspressere i Flådens skibe

Som følge af skærpede lokale bestemmelser og de internationale overenskomster, Danmark har indgået eller kan forventes at ville indgå i de nærmeste år vedrørende forebyggelse af haves og havområders forurening, har Søværnets Materielkommando fundet det naturligt, at også Flådens skibe og fartøjer deltager i denne forureningsforebyggelse i det omfang, det er teknisk muligt, selvom disse overenskomster ikke omfatter krigsskibe.

For den del af affaldet, som forekommer om bord, og som henregnes til det, der normalt betegnes dagrenovation, har materielkommandoen efter forsøg ladet anskaffe og installere en del affaldspressere af dansk fabrikat "JAPANICA", hvori affaldet kan presses i en papkarton, hvis indvendige sider er parafineret af hensyn til tætheden.

Når man valgte affaldspressen og dermed at opbevare affaldet om bord og ikke anvendte en anden form for løsning af problemet som f.eks. forbrænding, så var det, fordi der ved forbrænding af affald i de anlæg, det var muligt at indbygge i eksisterende enheder, vil kunne opstå géner for mennesker og materiel, når de røggasser, som er særdeles skadelige ved forbrænding af plasticprodukter, under ugunstige vind- og vejrforhold suges

ind i skibet gennem apteringsventilationen.

Med affaldspressens indførelse er de pladsmæssige muligheder for at opbevare affaldet om bord forøget i væsentlig grad, idet affaldet sammenpresses til kun at fylde ca. en tiendedel af det oprindelige. Den del af affaldet, der her er tænkt på, er den, der består af emballage forarbejdet af papir, pap, plastic, glas m.m. Kabysaffald, som også er en del af dagrenovationen, og som ofte er meget væskeholdigt, udgør ikke samme forureningskilde som emballage og er derfor stadig tænkt kastet over bord i det omfang, gældende bestemmelser tillader. Affaldet, som hovedsageligt består af organiske stoffer, vil i vandet hurtigt blive fortæret eller nedbrudt af saltvandsfaunaen. Fyldes kabysaffaldet derimod i affaldspressen, vil det kunne bevirke, at væskeindholdet presses ud gennem papkartonnernes sammenføjninger. En anden ulempe, som kabysaffald i papkartonner kan medføre, er lugtgænen, som under ugunstige opbevaringsforhold kan opstå, når affaldet går i forrådnelse. Denne ulempe kan dog begrænses ved at tætnes de fyldte kartonnens sammenføjninger med klæbestrimmel.

I modsætning til tidligere procedure med at kaste affaldet over bord medfører brugen af affaldspressen et ekstraarbejde om bord med at fylde pressen, henstuve de fyldte opbevaringskartonner og bringe dem i land, men ulempen ved dette ekstraarbejde må anses for mindre i forhold til den fordel, der opnås med et renere hav og affaldsfrie strande, hvilket vil være særdeles mærkbart i vore egne vidtstrakte kystområder.

Affaldspressen er ganske afgjort ikke det sidste ord i denne sag. Firmaer i ind- og udlandet arbejder med nye idéer, der kan gøre det lettere at få destrueret affaldet, samtidig med at dette søges gjort lettere at destruere.

Søværnets Materielkommando har stadig øjnene åbne for den udvikling, der sker med materiel til maritim forureningsforebyggelse, og så snart der viser sig andre muligheder, som vil være bedre end affaldspressen, og som kan indpasses i enhederne, vil man ikke tøve med at lade foretage afprøvelse og vurdering.

(SMK)

Antiundervandsbådsøvelse afsluttet

Som en af årets første NATO-flådeøvelser afvikledes antiundervandsbådsøvelsen BROLLY GLIDER i perioden 21.-24.april.

BROLLY GLIDER øvelsen, er efter NATO standard "a small scale live naval exercise". Øvelsen planlægges hvert år af Undervandsbådseskadren.

Formålet med denne øvelse er træning i bekæmpelse af undervandsbåds-truslen samt styrkelse af samarbejdet mellem de lande, der deltager.

Øvelsen fandt sted i Skagerrak, og såvel danske overfladeenheder som danske og tyske undervandsbåde og flyenheder deltog. Efter øvelsesafslutningen fortsatte nogle af enhederne NATO øvelserne BOLD GAME og BRIGHT HORIZON.
(MST)

Uddannelsesregistrering af menige

27 Militær uddannelse			28 Civil uddannelse	
FAG	GRUNDUDDANNELSE:	Ben.		
BON	SEK 1-7	X		
HV	MP SEK 1-6	X		
ABC	A-Test / C-Test	X		
	Co-gas	X		
BR	Test / Praktik	X		
RE	Praktik	X		
	Sikkerhedsforedrag	X		
FORSKOLEUDDANNELSE:				
BON	SEK 9-12 / 13-16			
HV	MP SEK 7-12			
	MG SEK 1-6 / G SEK 1-6			
	P SEK 1-6			
	EG SEK 1-5			
ABC	A-Sporing / C-Sporing			
BR	Ræddedykkeruddannelse			
SA	Broncesmærkeprøven			
	Krigsanitetsuddannelse			
FJ	FLY-Test / SKIBE-Test			
X - gennemgået / bestået				
O - ikke gennemgået / ikke bestået				

Søværnets Eksercerskole påbegyndte den 1. januar en uddannelsesregistrering af alt menigt personel, som gennemgår en grundskole- og evt. forskoleuddannelse. Skolen har ladet fremstille et stempel, som påføres de meniges stamkort. Registreringen er inddelt i afsnit for GRUNDUDDANNELSE og FORSKOLEUDDANNELSE og giver herved mulighed for registrering af behandlede fag dels til efterretning for tjenestestederne med henblik på en videreuddannelse af personalet dels som oplysning til Marinestaben i forbindelse med mobiliseringsudstikning.

Som det fremgår af skemaet, er GRUNDUDDANNELSEN i de nævnte fag registreret med et X, som angiver gennemgået/bestået. Hermed er det angivet, at en menig har gennemgået grundskolen samt bestået en evt. prøve i de nævnte fag. Såfremt en menig har været fraværende i et eller flere af nævnte fag eller ikke bestået prøven, annulleres X og i stedet påføres et O, som an-

giver ikke gennemgået/ikke bestået.

Et særligt forhold gør sig gældende ved registrering af værnepligtige specialister (VPSP) i fagene Bevogtning og Nærforsvar (BON) samt Håndvåbenuddannelse (HV), idet denne uddannelse ikke gennemføres i grunduddannelsens første halvdel. X ændres her til O og i rubrikken BEM noteres UEGNET, der betyder, at den pågældende ikke har gennemgået denne uddannelse ved eksercerskolen. Ved senere gennemgang af grunduddannelsens anden del indføjes bemærkning herom i stamkortets rubrik 35, f.eks. "BON sekt. 1-7 SES mar 75" og UEGNET slettes.

Registrering af uddannelsen på FORSKOLEN er i princippet som for GRUNDSKOLEN, idet dog X (gennemgået/bestået) og O (ikke gennemgået/ ikke bestået) først påføres ved uddannelsens afslutning, fordi forskoleuddannelsen er meget forskellig fra uddannelseshold til uddannelseshold.

Registreringen omfatter de fag, hvis indhold er af en sådan karakter, at den pågældende undervisning er nødvendig for at bibringe den/de respektive menige en viden, som behøves for at kunne bestride en bestemt funktion på det kommende tjenestested.

Andre fag, som eksercerskolen giver undervisning i betragtes ikke som sekundære fag, men en særlig registrering er ikke nødvendig, da oplysning om denne uddannelse ikke behøves til belysning af den meniges mobiliseringsuddannelse.

Nyt britisk vedligeholdelsessystem

I den første fregat af den nye britiske Type 21-klasse, AMAZON, 2.500 t, gennemprøves et nyt avanceret vedligeholdelsessystem, der kun kræver en besætning af beskedent omfang. Til gengæld udnyttes denne besætning maksimalt.

I samarbejde med værfterne Thornycroft og Yarrow, der bygger de nye fregatter, har man udarbejdet lister, sektion for sektion, over alt udstyr. Listerne, der er let fattelige og forsynet med talrige illustrationer og diagrammer, findes i kartotekskort og i bøger. Et centralt vedligeholdelseskontor har oversigten over alt rutinemæssigt vedligeholdelsesarbejde, fordelt i tre grupper: dagligt, månedligt og kvartalsvist. En ansvarlig leder fra hver af skibets sektioner indhenter dagligt opgaver fra sektionen over det arbejde, der skal udføres den dag. Når arbejdet er udført, tilbageleveres opgaverne til centralen, der registrerer vedligeholdelsen som gennemført.

Oversigten viser i detaljer bl.a. nødvendigt værktøj, materiel, der nærmer sig udskiftning, og alle de manuelle operationer. For AMAZONs vedkommende er der fremstillet over 6.000 referencekort. De er plasticbe-

skyttet og i et format, der passer i en brystlomme. Kort af samme type gør det let at identificere reservedele og let at rekvirere nye fra basen.

Det nye vedligeholdelsessystem indføres også i de kommende Type 21-fregatter, men med de eventuelle ændringer, som forsøget i AMAZON kan pege på. (MST)

Indland kort

Den svenske forsvarschef, general S.E.E.Synnergren, aflægger officielt besøg i Danmark fra 5.-9. maj. Programmet omfatter bl.a. sejlads med minelæggeren FYEN fra ankerplads ud for Vedbæk til Københavns yderhavn. Under sejladsen vil den svenske forsvarschef blive orienteret om søværnet.

Der holdes landstalsmandsudvalgsmøde for gruppen værnepligtige befalingsmænd- og elever i tiden 20.-30.maj på Antvorskov Kaserne. På dagsordenen står bl.a. rejseholdsvirksomhed, centralt talsmandskursus for befalingsmænd og lokalt samarbejde med andre personelgrupper.

Orlogspræsterne har holdt heldagsmøde på Søværnets Eksercerskole den 27. april. Der blev bl.a. orienteret om uddannelsen i søværnet og gjort status for orlogspræst- og værnepligtig teologsordning. Mødet sluttede med gudstjeneste ved orlogspræst H.Rørskou.

Den 1.juni oprettes Forsvarsstabens Personel-fagstab omfattende en personelforvaltningsafdeling for hvert værn, PH, PS og PF, en sektion til forvaltning af civilt personel, PC, en sektion til forvaltning af intendatur-, læge- og sanitetspersonel, PIL, og en adjutantursektion, PA.

Forsvarsstaben overtog den 1.april visse sagsområder fra Forsvarets Oplysnings- og Velfærdstjeneste og samtidig tilgik 2 sagsbehandlere, 1 kontorfunktionær og 1 kontorbetjent. Blandt sagsområderne er fritidsvirksomhed, velfærdsmidler og bibliotekstjeneste.

Den årlige torpedobådsøvelse BOLD GAME, hvori deltager norske, tyske, engelske og danske torpedobåde, går nu ind i den afsluttende fase. Herunder vil torpedobådene, depotskibene samt enkelte andre større enheder holde taktiske øvelser i danske farvande indtil 13.maj.

Udland kort

Udrustningen af den hollandske missil-destroyer TROMP ved Scheldeværftet er snart tilendebragt, hvorefter den ventes i tjeneste. Den skulle have været færdig i oktober i fjor. Også søsterskibet DE RUYTER er forsinket, og det tredje i klassen er opgivet af økonomiske grunde.

Den britiske marinestab har endnu ikke bestemt, hvor mange fregatter af LEANDER-klassen, der skal udrustes med IKARA-missilsystemet. Foreløbig har foruden LEANDER også GALATHEA og AJAX fået systemet - og det er under installation i EURYALUS, AURORA, ARETHUSA og NAJAD.

Det norske søkortarkiv siger i en rapport, at man siden udflytningen fra Oslo i 1958 har følt sig fagligt isoleret. Man får udmærket service i byen, men man savner den personlige kontakt med ministeriet og andre institutioner i Oslo. Det erkendes dog, at arbejdet er mere effektivt end før.

Den vesttyske flåde har planer om at ombygge og udruste de 10 patruljebåde af ZOBEL-klassen fra 1961-64 med missiler. Foruden ZOBEL er det WIZEL, DACHS, HERMELIN, NERZ, PUMA, GEPARD, HYANE, FRETCHEN og OZELOT.

USA har som et led i sparebestrebelserne afviklet Stillehavskommandoen på Hawaii, hvorved 2.400 militære og civile arbejdspladser blev nedlagt og udgifterne reduceret med 200 mio. kr. årligt. Dermed er 20.000 arbejdspladser nedlagt, siden Pentagon iværksatte retionaliseringen.

Sovjet har afsluttet prøvesejladserne med sit hidtil største skib, tankskibet KRIM på 150.000 tons. Skibet, der blev søsat for et år siden, har en besætning på kun 36 mand. Fart 17 knob.

Kockum præsenterer i næste måned ved en oliekonference i Texas sit udviklingsprogram for mini-ubåde beregnet til arbejde ved oliefelter m.v. Programmet er en naturlig fortsættelse af flådens bestilling på en rednings-ubåd, der kan bjærge en besætning på 25 mand.

T. Thstrup
Thostrup



SØVÆRNS- ORIENTERING



ARKTIKA i Storebælt

Atomisbryderen gennem Storebælt

Sovjetunionens nye atomisbryder ARKTIKA er nu ankommet til sit rette element Det nordlige Ishav. Efter nogle måneders prøvesejlads i Østersøen og efterfølgende justeringer på Baltisk Værft i Lenin-grad gav konstruktørerne klarmelding. Den 20. april fik verdens største isbryder sejlordre, der som ventet lød på Murmansk. Det bliver indtil videre skibets basishavn.

Herhjemme vidste man, at ARKTIKA snart måtte være undervejs, efter at russerne havde fundet prøvesejladserne tilfredsstillende. Det var derfor ikke nogen overraskelse, at ARKTIKA om aftenen den

26. april blev observeret ud for Gedser. Skønt de sovjetiske prøver ikke havde vist nogen radioaktivitet omkring skibet, ønskede de danske myndigheder at foretage kontrol med vandprøveoptagninger under passagen af dansk farvandsområde. Miljøstyrelsen bad søværnet om assistance, hvorfor en af de nye Botved-både fra Korsør fulgte ARKTIKA gennem Storebælt. Der blev taget en række vandprøver, som Miljøstyrelsen undersøger i samarbejde med Risø. Intet tyder på radioaktiv forurening.

Selve passagen gennem dansk farvand blev desuden overvåget af helikoptere.

ARKTIKA er langt større end den første sovjetiske atomisbryder LENIN fra 1960, der er på 16.000 t, mens den nye er på ca. 25.000 t. Skibet er 140 m langt og godt 30 m bredt, og midterpartiet er så højt fra køl til øverste dæk, at der kunne blive plads til et 10-etagers højhus. Udstyret om bord er uhyre kompliceret og har gang på gang under bygningen stillet teknikerne over for store vanskeligheder. Der er f.eks. lagt over 100 km rør og 600 km elektrisk kabel i skibet. Der findes 1.280 rum og lukafer, bl.a. enmandskamre med klimaregulering, fælles messe, bibliotek, musikværelser, biograf, gymnastiksal, svømmehal og andre sportsanlæg, operationslokaler og supermoderne kostforplejning.

ARKTIKA har næsten ubegrænset aktionsradius. Det er formentlig meningen, at den skal afløse LENIN, som der er slidt hårdt på i de forløbne 15 år. LENIN er dog stadig i stand til at løse betydningsfulde opgaver. Sidst har den i vinter hjulpet en konvoj gennem op til 2 m tyk is fra Murmansk til Dudinka ved Jenisej. (MST)

Skandinavisk samarbejdskonference

I dagene 13. - 15. april afholdtes i Tønsberg i Norge en samarbejdskonference, hvori deltog hovedsamarbejdsudvalgene fra Norge, Sverige og Danmark.

Tilsvarende konferencer har været afholdt fra 1971 mellem Norge og Sverige hvert andet år, og i år var Danmark indbudt for første gang.

Forsvarskommandoens hovedudvalg orienterede på konferencen om den danske samarbejdsordning ved Forsvarschefen, organisationsrepræsentanter og værnepligtige og blev af de øvrige nordiske landes udvalg grundigt orienteret om disses organisation og virkemåde, og hvilke problemer man kæmpede med. (MST)

Uddelingen af legatet VOLUNTAS EST VIA

Den 26. april uddeltes fire portioner fra legatet VOLUNTAS EST VIA, som civilingeniør H.V.Augsburg har stiftet til minde om sin fader, afdøde kommandør H.V.Augsburg.

Legatet kan uddeles til en befalingsmand eller menig i søværnet, som enten har vist fremragende konduite, givet forslag til forøgelse af søværnets kampevne, udviklet betydende strategiske nyskabelser eller afhandlinger eller udviklet forslag til værdifulde tekniske forbedringer af søværnets skibe.

De fire legatmodtagere var kommandørkaptajn K.V.Raabye, orlogskaptajn C.K.Simonsen, orlogskaptajn U.T.Luckow, som i samarbejde har ydet et væsentligt bidrag til effektivisering af dansk minevæsen, samt orlogskaptajn Torsten Kruuse, der under arbejde med mulighederne for varsling af særdeles lavtflyvende missiler har anvendt utraditionelle arbejdsmetoder med godt resultat.

Legatportionerne på hver 1000 kr. overræktes af formanden for legatbestyrelsen, kontreadmiral H.M.Petersen, ved en lille højtidelighed i Søofficers-Foreningens lokaler. (SOF)

160 sovjetiske vejrskibe

Sovjetunionen har verdens største vejrskibsflåde. Den er på 160 skibe, som er stationeret i de indre farvande eller kystfarvanderne. Til dette tal skal lægges en halv snes store, oceangående skibe, oplyser telegrambureauet APN. Alle fartøjerne er foruden besætningerne bemandede med videnskabsmænd med forskellige specialer herunder hydrologer, geologer, fysikere, biologer, læger og naturligvis meteorologer.

Sektionen af oceangående vejrskibe har hjemsted i Odessa ved Sortehavet, og den er netop blevet udvidet med tre nye skibe i en serie af specialindrettede forskningsfartøjer. Når denne del af vejrskibsflåden hører hjemme her, skyldes det, at Odessa har en særlig afdeling af Sovjets Oceanografiske Institut.

Også den øvrige del af vejrskibsflåden er under udvidelse. Man er langt fremme med et omfattende nybygningsprogram, bl.a. bygges der et antal skibe på 1.000 t til brug i perifere havområder. Når den

meteorologiske forskning til søs nu indtager en så fremtrædende plads, skyldes det i væsentlig grad, at de tropiske og subtropiske havområder virker som en slags akkumulatorer for solenergi. Når havet afgiver denne energi til atmosfæren igen, opstår der lavtryk af global karakter, og disse lavtrykscentre er bestemmende for vejrforholdene over hele jordkloden. Man mener heri at have nøglen til opstilling af sikrere vejrprognoser. I de senere år er en stor flåde af vejrskibe begyndt at foretage regelmæssige observationer og undersøgelser i de pågældende områder.

I de sidste års sommermåneder har sovjetiske forskere deltaget i et omfattende eksperiment i Atlanterhavets tropiske områder. For første gang foretog man målinger i atmosfære og hydrosfære samtidig fra seks skibe på samme breddegrad. I næsten fire måneder gennemsejlede skibene en zone mellem 13 grader nordlig og 15 grader sydlig bredde - den zone, hvori de værste tropiske hvirvelstørme opstår. Man kender iøvrigt ikke disse stormes nøjagtige styrke, da de meteorologiske instrumenter som regel ødelægges af dem. Hovedopgaven under forsøget var at studere orkanernes opståen og udvikling og sørge for koordinering af arbejdet mellem skibe, fly og vejrsatellitter. I forbindelse med forsøget foretoges også opsendelse af raketsonder til stor højde i atmosfæren, målinger af den direkte og reflekterede solstråling og en række andre observationer og målinger. (MST)

Indland kort

Flådestation København holder "åbent hus" den 26. maj i forbindelse med den dansk-svenske uge i byen. Samme dag samles alle enheder, der skal deltage i årets DANEX-øvelse, på flådestationen og på Reden for kommandohejsning.

Den 5. maj nedlagde forsvaret og soldaterforeningerne kranse ved monumentet i Mindelunden og på henrettelsespladsen i Ryvangen. Søværnet var ved højtideligheden repræsenteret af chefen for Flådestation København.

Gennem Udenrigsministeriet har søværnet modtaget en meddelelse fra det polske pressebureau PAP, hvori de polske myndigheder understreger den effektive hjælp, der blev ydet fra den danske sørednings-tjeneste ved trawleren BRDAs forlis i Hanstholm havn. Skrivelsen er

bilagt oversættelse fra polske aviser, som roser helikopter-indsatsen.

Med virkning fra den 28. april er der bl.a. som følge af forhøjelsen af kostpenge til værnepligtigt personel og efter forhandling med forretningsudvalget for de værnepligtige menige talsmænd foretaget prisændringer for varer i forswarets cafeterier. En frokostret stiger med 1 kr. til 4.50 og en pilsner med 10 øre til 2.75.

Den 23. april opbragte orlogskutteren RØMØ to vesttyske fiskeskuttere for ulovligt fiskeri ca. 5 sømil inden for fiskerigrænsen vest for Rømø. Ved retten i Esbjerg blev skipperne hver idømt en bøde på 2.000 kr. og måtte tilbagekøbe redskaber for hver 6.000 kr. Fangsten på henholdsvis 1.600 og 1.000 kr. blev konfiskeret.

Udland kort

Prisen på eftersyn af den amerikanske atom-undervandsbåd NAUTILUS er i forhold til oprindelig kalkule blevet fire gange så stor i løbet af 30 måneder, nemlig en stigning fra 12 til 48 mio. dollars. Kritikere siger, at det er spild af penge, da NAUTILUS må betegnes som forældet.

Israel har udviklet et avanceret varslingsystem, der gennem lyd og lyssignaler til et kontrolpanel i vagtlokalet giver præcis besked om, hvor en indtrænger forsøger at forcere hegn o.l. Det er ikke muligt for indtrængerens at afsløre systemet, der er sikret mod falsk alarm fra dyr o.l.

Det norske forsvarsministerium har givet tilladelse til, at beholdningerne af Stengun maskinpistoler sælges til fordel for Forsvarsmuseet. Prisen er 250 n. kr. pr. stk. Der har været protester mod salget, men våbene er gjort ubrugelige.

USA har overdraget destroyerne CLAUD JONES og MCMORRIS til den indonesiske flåde. Skibene er blevet omdøbt til MONGISIDI og NGURAH. De er bygget i 1959 og 1960. Overdragelsen er et led i det amerikanske hjælpeprogram til Indonesien.

Den britiske fregat CHARYBDIS inviterede under et besøg i London overlevende fra den lette krydser af samme navn til et besøg om bord. Krydseren blev torpederet ud for Guernsey i 1943 og sank med størstedelen af besætningen, men 20 overlevende fulgte invitationen.

Bygningen af den amerikanske flådes første gasturbinefregatter er blevet påbegyndt ved Bath-værftet. Skibene skal bruges til patruljetjeneste og støtte til amfibieoperationer. De udrustes med Harpoon-missiler, en 76 mm kanon, Mark 46-torpedoer og en Lamps-helikopter.

Yarrow-skibsværftet har lagt kølen til den første af den britiske flådes Type 22-fregatter. Det er BROADSWORD på 3.500 t. Skibet får Rolls-Royce gasturbiner, Exocet- og Seawolf-missiler og en Lynx helikopter. Besætningen bliver på 250 mand.

Den store sovjetiske flådeøvelse, der har løbet siden 12. april i alle havområder, er afsluttet. Det er engelske iagttageres indtryk, at selvom der deltog lige så mange skibe - omkring 220 - som ved den store øvelse Okean i 1970, var denne øvelse af mere begrænset omfang. Hovedvægten syntes lagt på undervandsbådene.

Den norske fregat NARVIK har i Liverpool sammen med den britiske fregat FIFE højtideligholdt 30 årsdagen for afslutningen af krigen i Norge den 7. maj. NARVIK havde 20 norske veteraner fra Liverpool-tiden med.

Israels flåde har bestilt endnu et par patruljebåde af RESHEF-klassen, så man når op på 12. To er allerede i tjeneste, fire ventes i årets løb og resten næste år. De bygges alle i Haifa.

S. Thstrup
Thostrup



SØVÆRNS- ORIENTERING



MP i kampuniform og paradeuniform

Søværnets Militærpoliti

I Søværns-Orientering Nr. 1/75 omtaltes det i artiklen "Tyverier fra redningsflåder", at en militærpoliti-observationspost i samarbejde med kriminalpolitiet i januar måned arresterede 2 personer på Holmen under et forsøg på tyveri af euforiserende stoffer fra en redningsflåde om bord i Farvandsdirektoratets redningsskib JANUS.

Hvad er militærpolitiet, dets opgaver, dets baggrund og uddannelse, vil man måske spørge? Med en vis ret kan man vel føre militærpolitiets historie helt tilbage til profossen og hans medhjælpere, de såkaldte "Stokkeknægte", der var en fast bestanddel i de forskellige regimente af lejede landsknægte under religionskrigene i det 16. århundrede. Deres opgave var bl.a. den



På patruljering

at overvåge disciplinen og at opretholde ro og orden i byerne og på markedspladserne samt, når tappenstregen havde lydt gennem byens gader, at kontrollere, at landsknægtene var vendt tilbage til deres kvarter.

Profossen og hans medhjælpere var sikkert både hadet og frygtet - Christian III (1534 - 1559) fastsatte i sine krigsartikler meget hårde straffe til dem, der ikke på forlangende ydede profossen hjælp, eller som krænkede ham. Profossen forsvandt i århundredernes løb inden for den danske hær, og egentlige politiformationer møder man først i 1848, hvor "Den interimistiske Politiinspektion" i anledning af 3-årskrigen oprettedes. Den blå stribe rundt om militærpolitiets hvide hjelme er måske en reminiscens herfra. Disse politiformationer gled atter ud af forsvaret, men med oprettelsen af de danske styrker i Tyskland efter krigens afslutning etablerede hæren igen en militærpolitiorganisation. Tilsvarende organisationer havde de Allierede, og de havde vist sig at være både nyttige og gavnlige såvel i krigs- som i fredstid.

Flåden havde aldrig haft en militærpolitiorganisation. Måske skyldtes dette, at en sådan organisation ikke var nødvendig om bord i skibene med den strenge mandstugt og de begrænsede muligheder for at skabe uro. Endvidere havde Flåden altid haft nationalt rekrutterede besætninger.

I 1957 havde man dog fra søværnets side indset, at en MP-organisation også ville være praktisk for dette værn, og 18 værnepligtige af januar skolen det år blev udtaget til uddannelse, som det dengang hed til korporal artilleri marinepoliti (KP AR MP).

I årenes løb er denne første usikre uddannelse kommet ind i faste rammer, og uddannelsesturnus for korporalselever MP til korporaler i Søværnets Militærpoliti er i dag følgende:

Efter værnepligtig grunduddannelsen på Søværnets Eksercerskole i Avderød på 5 uger udtages der årligt ca. 50 egnede ansøgere til gennemgang af uddannelsen. Der stilles ret strenge krav af såvel fysisk som af uddannelsesmæssig art for at kunne komme i betragtning. Efter antagelsen kommer korporalseleven på en 21 ugers korporalskoleuddannelse. Korporalskolen ligger på Søværnets Konstabelskole på Margrethesholm. Efter gennemført eksamen og antagelse som korporal ligger der 9 måneders nyttetjeneste forude.

Uddannelsen på skolen er opdelt i 2 afsnit, en befalingsmandsuddannelse og en funktionsuddannelse. Befalingsmandsuddannelsen omfatter håndvåbenuddannelse (gevær og maskingevær), fysisk uddannelse og træning, menneskekundskab, militær optræden og gruppeføreruddannelse. Funktionsuddannelsen omfatter håndvåbenuddannelse (pistol), håndgemæng, kommunikation, færdselslære, køreundervisning, kendskab til MP-tjenesten, strafferet, rapportskrivning, maskinskrivning og gruppefører MP-uddannelse. Desuden omfatter undervisningen helikopterredning samt praktiktjeneste.

Efter udnævnelsen til korporal i Søværnets Militærpoliti vil korporalerne blive udstationeret til de 9 måneders tjeneste på et af følgende landtjenestesteder: Flådestation København, Flådestation Frederikshavn, Flådestation Korsør, Søværnets operative Kommando i Århus, Søværnets Eksercerskole i Avderød.

Under øvelser eller evt. senere videregående uddannelse kan der blive tale om et midlertidigt andet tjenestested, der også kan være en sejrende enhed, idet der under store flådebesøg i udlandet med hundredvis af landlovsgaster normalt medfølger en militærpolitienhed.

Militærpolitiet kendes på deres røde hueovertræk, der er NATO standard for militærpolitipersonel.

Militærpolitiets opgaver består i:

- at deltage i bevogtning af søværnets anlæg, herunder udføre adgangs-, opholds- og udgangskontrol.
- at medvirke til opretholdelse af ro og orden.
- at foretage afspærring og bevogtning samt udøve kontrol ved begivenheder af særlig karakter.
- at foretage eskortering af personel og materiel.
- efter anmodning at deltage i eftersøgning af militært personel og materiel.

- at udføre trafikreguleringstjeneste og afmærkning af veje.
- i forbindelse med ovennævnte opgave at overvåge søværnets personels optræden og færden, herunder at påse, at uniformsbestemmelserne overholdes, samt at føre kontrol med anvendelsen af søværnets motorkøretøjer.

Militærpolitiet har desuden opgaver som fører af post i bevogtnings-tjenesten, fører af gruppe i nærforsvarstjenesten samt gruppefører MP og kolonneleder (fremføring og sikring af søværnets forsyningstransporter m.v.).

Efter den første spæde begyndelse i 1957 er militærpolititjenesten i dag 18 år efter oprettelsen blevet en fast og meget hensigtsmæssig del af søværnets organisation. (VBS)

International Oceanologi

For nylig afholdtes i den engelske badeby Brighton den tredje verdens-konference om international oceanologi. Oceanologi er en fællesbetegnelse for den teknologiske udvikling for udvindelse af de ressourcer, der er i havet og på eller under havbunden.

I den eksplosive tekniske udvikling der i de sidste 10 år har fundet sted på dette felt, har Danmark ikke fuldt ud kunnet følge med, men for ikke helt at gå i stå er det nødvendigt at holde sig orienteret om udviklingen ude i verden.

International oceanologi-konferencen afholdes hvert tredje år. Konferencen i år havde trukket deltagere fra 14 lande og tusindvis af deltagere til sig. Hovedemnerne ved konferencen var: Olie og naturgas, mineraler, kommercielt fiskeri og faktorer ved arbejde ude fra kysten.

De fire dages konference gik med foredrag, filmforevisninger, demonstrationer etc. på alle områder inden for de fire nævnte emner.

Fra søværnet deltog kursuslederen fra dykkerkursus NYHOLM samt kursuslederen for antiundervandsbåds-kursus. (VBS)



Ny svensk isbryder

Sverige har ved det finske Wärtsilä-værft bestilt en isbryder af samme klasse, som der allerede findes to af - leveret af værftet i 1971 og 1973.

Isbryderen er projekteret i nært samarbejde mellem eksperter fra de to lande og på basis af erfaringer og modelforsøg i Wärtsiläs isbryder-laboratorium. Den såkaldte URHO-klasse er specielt bygget til vanskelige isforhold i Østersøen og Den Botniske Bugt. Data: 104,6 m lang, 23,8 m bred, dybgående 7,3 m. Maskineriet er dieselelektrisk og udvikler 22.000 hk. Der indrettes beboelse for en besætning på 52 mand. (MST)

Indland kort

Et par hundrede medlemmer af Den Danske Brigadeforening var den 4.maj i Malmø i anledning af 30 årsdagen for brigadens afrejse fra Sverige. Der blev lagt kranse ved monumentet for omkomne sømænd, og formanden, orlogskaptajn P.Langballe, holdt tale på Stortorget.

Chefen for Søværnet har sagt ja tak til en indbydelse fra admiral J.L.Holloway III til at lade søværnet repræsentere med en officer ved den amerikanske flådes "Naval Command College" for "Senior Foreign Officers", der starter den 8.august. Den danske deltager er endnu ikke udstukket.

Forsvarskommandoen har nedsat en arbejdsgruppe, der skal udarbejde bestemmelser for kassation og aflevering af forswarets arkivalier til Rigsarkivet. Søværnets medlem af gruppen er orlogskaptajn N.J.Svendsen, Marine-staben.

Søværnets Samarbejdsudvalg har til Centralrådet for Statens Samarbejdsudvalg indberettet, at der pr. 1. april i søværnet findes 23 lokale samarbejdsudvalg oprettet efter Kundgørelse for forsvaret B.12-1972 (samarbejds-cirkulæret).

Chefen for Søværnet har efter tidligere års gode erfaringer med udveksling af danske og norske officerer til stabsuddannelse anmodet den norske Sjøforsvarsstab om også i år at modtage en dansk søofficer på Sjøforsvarets Stabsskole 1975/76. Samtidig meddeles, at en norsk søofficer kan deltage i Stabskursus for søværnet 1975/76.

Udland kort

Den amerikanske flåde har tegnet kontrakt med Ingallværftet om levering af endnu tre skibe af SPRUANCE-klassen, så det endelige tal kommer op på 30. 5 skibe er allerede leveret, og 14 er på forskellige stadier af bygning. De 30 skibe koster i alt 2,1 mia. dollars.

For første gang har frømmænd opereret under isen i Det nordlige Ishav ved vintertid. Det skete i nærheden af den sovjetiske isflagestation Nordpol-22. Dykningerne blev foretaget af videnskabsmænd fra det Arktiske Forskningsinstitut.

Den australske destroyer PERTH gennemgår for tiden en modernisering på et værft i Californien. De tre skibe i klassen - de andre er HOBART og BRISBANE - fik i 1972 TARTAR-missilerne udskiftet med STANDARD-systemet, men nu ser det ud til, at PERTH udrustes med HARPOON-missiler.

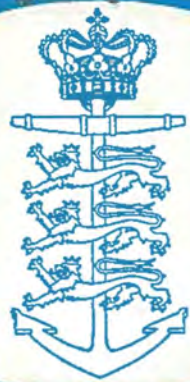
Den 6. amerikanske flåde i Middelhavet består nu af 45 skibe, 200 fly og 23.000 mand. Chef er viceadmiral F.C. Turner om bord i missil-krydseren LITTLE ROCK. Flåden er delt i fire grupper: Hangarskibsgruppen, amfibiegruppen, landgangsstyrken og servicegruppen.

Den 7. maj begyndte bjærgningsbåde at fjerne 16 handelsskibe, der har ligget i Suezkanalen siden 1967. Forud foretog britiske og franske minestrygere en efterkontrol i området. Man håber at kunne genåbne kanalen den 5. juni.

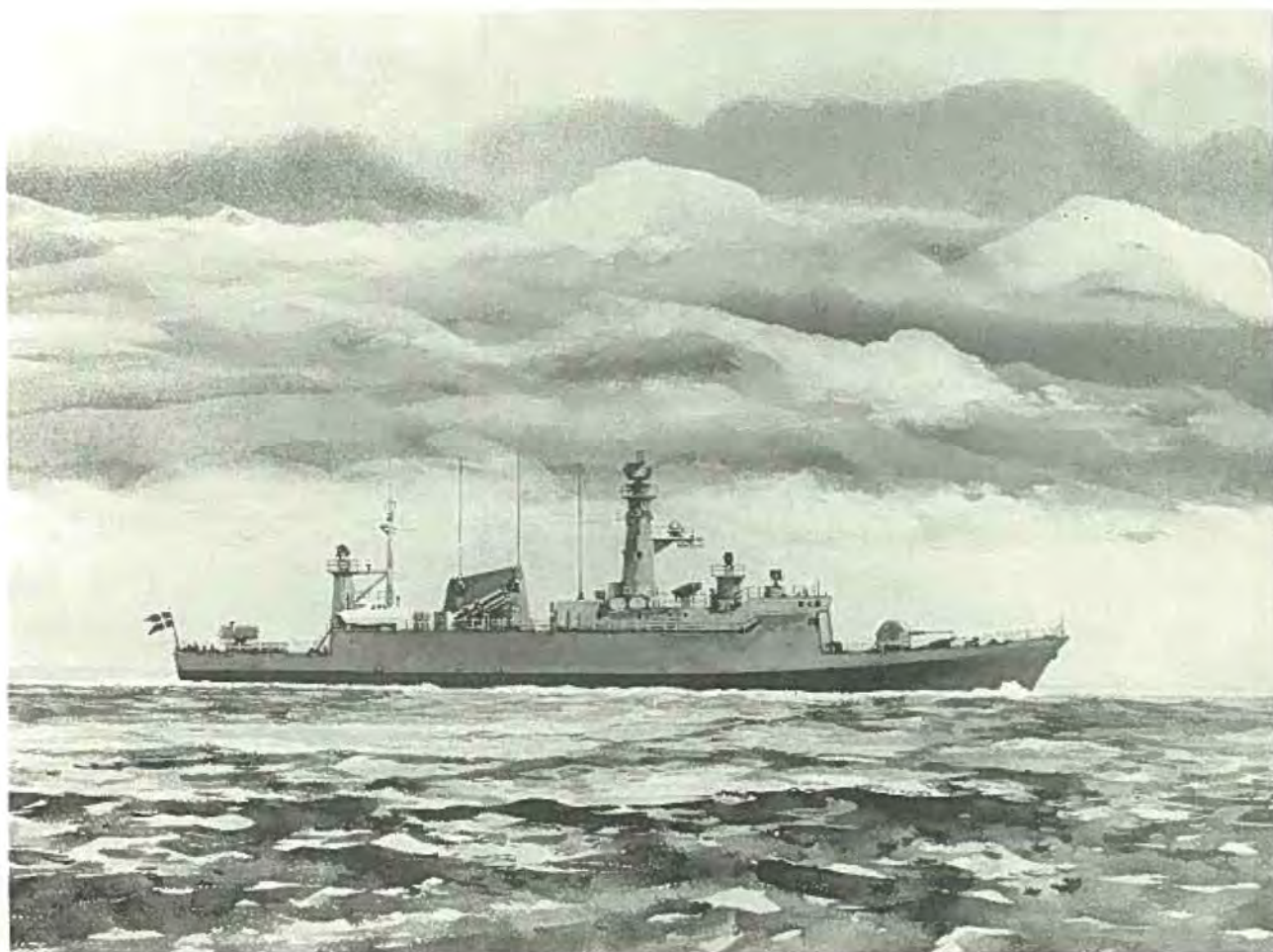
Den anden af to missil-destroyere, som Argentina har fået bygget i England (SHEFFIELD-klassen), er under færdiggørelse i Rio Santiago med teknisk assistance fra Vickers. Den har fået navnet SANTISIMA TRINIDAD. Den første hedder HERCULES.

Det ventes, at den amerikanske flåde til sommer tager den nye anti-ubådsmine CAPTOR (CAPsulated TORpedo) i tjeneste. Minen er akustisk og kan anbringes på havbunden, hvor den ikke aktiverer overfladetrafik. Amerikanerne mener, at den kan blokere et område, som f.eks. mellem Island og Grønland. Sovjet arbejder med et lignende system.

Stokholm
Thostrup



SØVÆRNS- ORIENTERING



Korvet KV 72

Nye korvetter til Flåden

Den 7. maj gav finansudvalget tilslutning til, at der efter Forsvarsministeriets indstilling og på grundlag af forslag fra Forsvarskommandoen bygges 3 korvetter til søværnet.

Disse skibe - hvis betegnelse indtil videre er KV 72 - skal i overensstemmelse med de ved forsvarsforliget fastsatte styrkemål for

Flåden erstatte korvetterne af TRITON-klassen, som nærmer sig aldersgrænsen - et af denne klasses fire skibe (DIANA) er som bekendt allerede udrangeret, og de øvrige vil udgå af Flådens tal indenfor en kortere årrække.

Planlægning af denne erstatning for TRITON-klassen begyndte allerede i 1967 på grundlag af 1960-lovens rammer. En række typekrav har i denne forbindelse været under overvejelse, og flere skitser af forskellig størrelsesorden fra ca. 1800 tons og nedefter har været fremlagt.

Typekravene til KV 72 baserer sig på Chefen for Søværnets notat af juni 1972, idet visse af udviklingen fremkaldte modifikationer er foretaget under den detaljerede planlægning.

Det endelige projekt til KV 72, som på foranledning af Søværnets Materielkommando er udarbejdet af et engelsk konsulentfirma, har følgende hoveddata:

Standarddeplacement	:	ca. 1190 tons.
Længde x Bredde x Dybgang:		80 x 10 x 4,5 m.
Maskineri	:	Gasturbine og Diesel.
Fart	:	Max. ca. 28 knob.
Besætning	:	ca. 90 mand.
Armering	:	1 stk. 76 mm automatkanon, sømålsmissiler og luft- værnsmissiler samt anti- ubådsmateriel.

Skibet udstyres endvidere med omfattende elektronisk materiel til varsling, våbenledning og kommunikation.

For fuldt udrustet skib vil deplacementet blive på ca. 1320 tons. Fradrages variable vægtmængder d.v.s. besætning og beholdninger m.v., bliver letteste deplacement på ca. 1015 tons, hvilket er i god overensstemmelse med den i Chefen for Søværnets notat af juni 1972 angivne størrelsesorden på ca. 1000 tons.

Som det fremgår, skal de tre nye korvetter erstatte fire forgængere. Trods den talmæssige nedgang bliver der dog tale om en lille forøgelse m.h.t. samlet standardtonnage, nemlig ca. 3580 tons imod ca. 3200, samt om en på andre områder væsentlig forøget kampkraft og ydeevne, idet navnlig missilarmeringen og det elektroniske udstyr betyder store forbedringer.

Der er som grundlag for KV 72 projektet iøvrigt regnet med, at skibene skal have god sødygtighed, som sikrer optræden i danske farvan-

de under alle vejrforhold, samt en udholdenhed, som muliggør rimelig langvarig patruljering bl.a. i forbindelse med overvågning af aktiviteter i farvandene omkring Danmark.

Det elektroniske udstyr tilsigter dels at sikre effektiv varseling og hurtig rapportering i krisesituationer til brug for foresatte myndigheder, dels at skabe mulighed for taktisk ledelse af lettere enheder og fly. Desuden er der lagt vægt på størst mulig præcision med hensyn til våbenledning, såvel under selvstændig optræden som i taktiske formationer, og skibene vil kunne yde bidrag til luftforsvar af andre enheder.

Der er endnu ikke udformet indstilling om navngivning af korvetterne, men det er nærliggende at forvente dem opkaldt efter flådeførere ligesom vore fregatter. (MST)



General Sharp overrækker pokalen

Øvelse BOLD GAME afsluttet

Tirsdag den 13. maj afsluttedes årets NATO torpedobådsøvelse BOLD GAME traditionsmæssigt på Flådestation København, hvor de deltagende enheder var samlet efter 3 hektiske øvelsesuger i danske, norske og tyske farvande.

I øvelserne i år deltog sammenlagt 31 skibsenheder, og for første gang i denne den ældste øvelsestypes 25 års historie deltog en engelsk torpedobåd. Foruden de 4 landes skibsenheder var der deltag-

else af flystyrker fra hele Nordregionen.

Fra fredag den 9. maj, da enhederne kom til København, afvikledes de sidste idrætsskammer mellem skibene, og tirsdag den 13. maj fandt om formiddagen afsluttende gennemgang af øvelserne med dertil hørende øvelseskritik sted. Om eftermiddagen afvikledes den sidste "serial", den afsluttende parade med de ca. 2000 mand, der havde deltaget i øvelsesrækken, for chefen for Nordregionen, den britiske general Sir John Sharp, samt chefen for Søværnets operative Kommando, kontreadmiral M. Petersen.

Paraden fandt sted på plænen foran Søværnets Officerssskole, og her overrakte general Sir John Sharp pokaler til de vindende hold indenfor de fire konkurrencegrene svømning, kommunikation, fodbold og tovtrækning, der også traditionsmæssigt gennemføres hvert år. Fodboldkampen blev i år vundet af holdet fra Torpedobådseskadren.

(TBE)

Optagelse af nye kadetter

Forsvarsministeriet har meddelt Forsvarskommandoen, at det nærmere har vurderet udviklingen i antallet af officerer i de enkelte værn over en længere årrække med henblik på at skabe grundlag for fastsættelse af størrelsen af den årlige tilgang til værnenes officersskoler A- og B-linien.

Udgangspunktet for denne vurdering har været den ved forsvarsforliget fastsatte personelramme. Det har været afgørende for Forsvarsministeriet, at der bl.a. sikres en jævn udvikling sigtende på et i alder og erfaringsniveau afbalanceret sammensat officerskorps af A- og B-linierne.

På dette grundlag har Forsvarsministeriet bestemt, at der kan optages kadetter bl.a. på Søværnets Officerssskole som vist i nedenstående skema.

		1975	1976	1977
A-linien:	Taktisk retning	25	ca. 20	ca. 20
	Teknisk -	10	" 6	" -
	Administrativ -	6	" -	" 6
	Ialt	41	ca. 26	ca. 26
B-linien:	Ialt	20	ca. 20	ca. 20

Opmærksomheden henledes på, at optagelse på Søværnets Officersskole for A-liniens vedkommende finder sted året efter mødet i søværnet og for B-liniens vedkommende efter mindst 6 måneders praktisk tjeneste som sergent.

Det kan endvidere oplyses, at rammerne for A-linien ikke vil blive udfyldt i 1975 på grund af forholdsvis stor afgang blandt sergenteleverne. (MST)

Indland kort

Orlogskutteren RØMØ har igen opbragt en vesttysk trawler for ulovligt fiskeri. Det var MARIANNE af Husum, der blev standset den 5. maj tre sømil inden for fiskerigrænsen vest for RØMØ. Ved retten i Tønder blev skipperen idømt en bøde på 1.500 kr. og tilbagekøbte fangst og redskaber til henholdsvis 900 og 6.000 kr.

Chefen for Søværnet har til hensigt at åbne adgang for uddannelse af 2-3 officerer af B-linien på kompagnilærerkursus 1976 med henblik på at tilmelde 2 officerer til gymnastiklærerkursus, der begynder november 1976. Årsagen er, at Søværnets Idrætskomite har givet udtryk for bekymring på grund af mangel på uddannede gymnastiklærere i søværnet.

Flådestation Korsør er blevet 15 år. Opførelsen begyndte i august 1954. Den 28. april 1960 afleverede bygningstjenesten depot- og værkstedsbygningen samt teknisk central, og der hejstes kommando på flådestationen den 2. maj 1960. Først tre år senere var byggearbejderne dog afsluttet.

Kampinformationsskolen har holdt rejsegilde på anden etape af nybyggeriet på Flådestation Frederikshavn. Borgmester Villy Christensen sagde, at byen er glad for at have søværnet og gerne så, at der skød nye forsvarsværker frem, hvor andre - Krudttårnet - trådte tilbage.

Det franske fiskeriinspektionsskib, fregatten L'AGILE, har aflagt et to-dages besøg på Færøerne. På programmet var der bl.a. reception om bord, offentligt besøg, der samlede stor tilslutning, og sportsskampe mellem besætningen og lokale hold.

Udland kort

Hertugen af Gloucester har i Glasgow søsat den 7. af Royal Navys nye Type 21 AMAZON-klasse fregatter ARDENT, 2.500 t, 384 f lang, 41 f bred, har Olympus og Tyne gasturbiner. Det er det 9. skib med det navn siden 1746. Den sidste, en destroyer, sank under kampen med de tyske slagskibe SCHARNHORST og GNEISENAU i 1940.

Den svenske forsvarskommission sagde under et studiebesøg i Karlskrona, at forsvaret må finde sig i at leve med den alvorlige mangel på bl.a. kompagniofficerer, da der ikke er midler til at dække hullerne. I besøget deltog 7 rigsdagsmænd og 12 militære eksperter.

Der er opstået en retssag i kølvandet på den amerikanske flådes planer om at bygge en base for 10 TRIDENT-undervandsbåde med hver 24 atommissiler ved Puget Sound i staten Washington. Modparten påstår, at flåden overtræder miljølovene, men flåden afviser og siger, at statens sikkerhed kræver denne base.

Den sovjetiske havgående handelsflåde og fiskeriflåde var pr. 1. maj på 17.849.923 t, oplyser det sovjetiske skibsregister. Flåden er nu på ca. 7.000 fartøjer. Lige efter 2. verdenskrig var handels-skibstonnagen omkring 2 mil. BRT.

Israel bygger en serie små patruljebåde, der ligner den eksisterende DABUR-klasse fra 1972-73. Data: 30 t, 19,8 m lang, 5,9 m bred, 0,8 m dybdegang, 22 knops fart. Udrustning: 2 stk. 20 mm kanoner og 4 stk. 12,7 mm maskingeværer. Besætning på 6 mand.

Sovjetiske videnskabsmænd er med helikopter blevet landsat på en forskningsstation på en kuppelformet gletsjer på Nova Semlja i Ishavet. Der skal foretages borer i gletsjeren og beregninger af isens bevægelseshastighed.

Den 14. maj observeredes en fremmed undervandsbåd på svensk område øst for Gotland. Et bevogtningsfartøj kastede signalbomber, og jageren OSTERGOTLAND og helikoptere blev dirigeret til området. Den fremmede undervandsbåd har fået ordre til at forlade svensk territorialfarvand, meddeler Forsvarsstaben.

Det norske forsvarsministerium siger i et forslag til regler for tillidsmandsordningen, at den skal være et upolitisk samarbejdsorgan mellem værnepligtigt personel og ledelsen. Stortinget skal snart behandle spørgsmålet om den generelle politiske virksomhed i forsvaret, et emne, der længe har været i brændpunktet.


Thøstrup